

PROTOKÓŁ NR VI/XXXIX/21
z XXXIX SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
VI KADENCJI

(13.12.2021 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

Przed rozpoczęciem sesji odbyło się przekazanie Betlejemskiego Światła Pokoju przez harcerzy Chorągwi Śląskiej ZHP.

Słowo do zebranych skierował Ksiądz Biskup Marek Szudło – Biskup Pomocniczy i Wikariusz Generalny Archidiecezji Katowickiej.

Pani Danuta Skalska, Prezes Oddziału Bytomskiego Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich złożyła podziękowania na ręce Marszałka Województwa Śląskiego za pomoc w organizacji wyjazdu z darami dla Polaków mieszkających na Ukrainie.

1. Otwarcie sesji – [godz. 11³⁰ – radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...na podstawie danych z systemu stwierdzam, iż w obradach uczestniczy 44 radnych, a zatem obrady są prawomocne i w związku tym otwieram XXXIX sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VI kadencji. Serdecznie witam wszystkich uczestników naszej sesji. Oprócz osób, które już przywitałem wcześniej, jeszcze witam Pana Stanisława Płatka – działacza związkowego, Przewodniczącego Komitetu Strajkowego w Kopalni *Wujek* w 1981 roku. Serdecznie witamy ! Witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Jakubem Chelstowskim. Witam Panią Skarbnik Elżbietę Stolorz-Krzysz. Witam Pana Dariusza Ptasia, Sekretarza Województwa. Witam Szanownych Państwa Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego. Przechodzimy do punktu 2...

2. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (druk VI/486):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – proszę wszystkich obecnych o powstanie ... Do hymnu !

...[Hymn Polski]...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo dziękuję ! Proszę o zajęcie miejsc ... Szanowni Państwo ! W tym szczególnym dniu, dokładnie w 40. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce, zaproponowaliśmy Państwu to upamiętnienie. Głos zabierze teraz Pan Jakub Chelstowski, Marszałek Województwa Śląskiego.

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Wojewodo ! Księżę Biskupie, Ekszelencjo ! Panie Prezydencie ! Serdecznie witam Pana Posła Jerzego Polaczka ! Szanowni Państwo Radni ! Najserdeczniej witam Pana Stanisława Płatka ! Witam serdecznie Pana Dyrektora Ciupę Roberta ! Myślę, że ta data dzisiejsza zmusza do refleksji, ale może ja tak bardziej współcześnie powiem. Pamiętam jak trzy lata temu, prawie trzy lata temu spotkaliśmy się z Panem Stanisławem Płatkiem u mnie w gabinecie, razem z Panem Dyrektorem i rozmowa była krótka. Wszyscy nam obiecywali, że *Śląskie Centrum Wolności i Solidarności* zostanie rozbudowane, a ono ma 150 m – 150 m² to niewiele. To bardzo niewiele dla historii, o której każdy Polak, każdy Ślązak wie co się wydarzyło na *Wujku* – wie co się wydarzyło w tych trudnych czasach. Ja powiedziałem Panu Stanisławowi, że na pewno zwrócę się do Państwa Radnych, do budżetu Województwa, żebyśmy wspólnie na 40. rocznicę Muzeum – Centrum, bo to może nie muzeum, ale bardziej Centrum Wolności i Solidarności rozbudowali. I bardzo się cieszę, że będzie to miało miejsce za parę dni. De facto z tego co Dyrektor Ciupa raportuje, wszystko jest gotowe. Dzisiaj jest trudny dzień dla wszystkich, ponieważ jest to ważna rocznica, ale ja się osobiście cieszę, że możemy dzięki tym staraniom Pana Stanisława, *Solidarności*, ludzi *Solidarności*, radnych, Państwa decyzją, ten obiekt oddać dla przyszłych pokoleń, dla młodego pokolenia, które musi wiedzieć i musi się tam wyedukować, że ta wolność nie przyszła za darmo. Nie zrodziła się tak z dnia na dzień i po prostu to, że dzisiaj żyjemy w demokratycznym kraju, w demokratycznej Europie to zasługa *Solidarności*, ludzi *Solidarności*. Myślę, że to miejsce będzie dla nas taką inspiracją do tego by pracować na rzecz Polski, na rzecz Śląska, na rzecz przyszłych pokoleń, ale pracujemy, bo byli ludzie, którzy nie wahali się oddać życia za nas, poświęcić tą ofiarę najwyższą i nie możemy o tym zapominać. Ja się bardzo cieszę, że tutaj razem z Panem Wojewodą od wielu lat te inicjatywy związane z upamiętnieniem *Wujka* są podejmowane, ale myślę, że ten rok będzie wyjątkowy, bo to 1500 m fantastycznej przestrzeni, fantastycznie urządzonej. Dziękuję Panu Premierowi Mateuszowi Morawieckiemu, bo też dzięki jego staraniom mamy tam oryginał czołgu T 55. Myślę, że to chyba powinno do młodych ludzi dotrzeć, że to co się działo 40 lat temu, działo się naprawdę, to nie film i ci ludzie zginęli naprawdę. I myślę, że ta uchwała, która tutaj przez radnych Sejmiku została przygotowana, doskonale wpisuje się w te trzy lata ciężkiej pracy. I tu dziękuję Panu Dyrektorowi Ciupie, dziękuję Miastu Katowice, dziękuję Panu Stanisławowi Płatkowi za ten osobisty nadzór, lepszy niż niejeden nadzór inwestorski, żeby to wszystko było, mówiąc wprost, dopieszczone. Dlatego cieszę się niesamowicie, że w tym dniu się spotykamy i za parę dni się spotkamy właśnie w Katowicach, kiedy zostanie to uroczyste otwarte. Ja mam 40 lat. W 1981 to miałem tam parę miesięcy, cóż ja mogę wiedzieć o stanie wojennym ? Poczytać książki mogę, wysmarkać się – i taka jest prawda – ale mogę też będąc tutaj dzięki Państwa wyborowi razem

z radnymi stworzyć przestrzeń dla przyszłości, która daje szansę i nadzieję, że ta walka nigdy nie poszła na marne, te osoby nigdy nie zostaną zapomniane. I bardzo się cieszę, że ta kadencja, tego Sejmiku, ci radni, którzy poparli ten projekt, Miasto Katowice, strona rządowa, Pan Premier, Pan Wojewoda, wspólnymi siłami do tego, można powiedzieć, dotrwaliliśmy, że to miejsce naprawdę zyska na zupełnie nowej jakości, a przede wszystkim będzie to edukacja dla przyszłych pokoleń – edukacja, która jest bardzo potrzebna żeby to nie zostało nigdy zapomniane. Myślę, że tyle z mojej strony. Myślę, że Piotr Czarnynoga tutaj dołoży, jako ta brać górnicza, trochę więcej, ale jako przedstawiciel tego pokolenia, razem z Zarządem, razem z Panem Marszałkiem Kałużą, razem z Panią Domogałą, Panią Białowąs, z Panem Darkiem Starzyckim, czyli Zarządem Województwa, cieszymy się, że udało nam się ten projekt zrealizować. Cieszymy się, że on będzie służył i zadbamy o to, żeby edukował przyszłe pokolenia na wysokim poziomie, a to jest wszystkim bardzo potrzebne. I na koniec rzadko chwałę dyrektorów, ale Dyrektora Ciupę pochwałę publicznie, że ten projekt do końca doprowadził. Tak jak powiedziałem, Robert, Ty zbudujesz, my otworzymy – tak też się stanie. Wszystkiego dobrego !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Marszałku ! Proszę nie... Teraz nastąpi uroczystość wręczenia Złotej Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego dla Pana Stanisława Płatka. Panie Marszałku ! Proszę dokonać wręczenia...

...[wręczenie odznaki]...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo proszę Pana Stanisława Płatka o zabranie głosu !
- **Pan Stanisław Płatek** – będę się streszczał, bo nie o to chodzi żeby w tej chwili dużo gadać, ale korzystając z okazji, mając tą możliwość wypowiedzania się na forum Sejmiku Samorządowego, chciałem podziękować radnym, Panu Marszałkowi za tą inicjatywę. To co mówił o nadzór, to raczej Marszałek się *boł o rękawy w swoim ancugu*, bo cały czas było gadanie, a mało roboty. W tej chwili przeszliśmy od obietnic do faktów. Stało się wreszcie to, na co żeśmy czekali dziesięć lat. Proszę Państwa ! Dziesięć lat znam obiecywano i zbywano ! Były ważniejsze cele w województwie, w mieście, niż nasza może bardzo wydumana przez niektórych indywidualnie rzecz, czyli Centrum Wolności i Solidarności. I stało się ! Dlatego przededniu tych uroczystości otwarcia dziękuję serdecznie za ten wkład wniesiony, finansowy, w możliwość otwarcia tej placówki. A jaki ona będzie miała wymiar, to zechcą Państwo sami zobaczyć, naocznie stwierdzić, bo tego się nie do opowiedzieć. To jest coś innego niż było dotychczas. Dotychczas były antyczne, zabytkowe głowy, które chodziły i gadały. W tej chwili mówią ściany, mówią napisy, mówi historia. I to jest wielkie dzieło, które udało się

dzięki staraniom Marszałka Województwa, poświęceniu naszego Dyrektora Roberta doprowadzić do stanu końcowego. I myślę, że Państwo w dniu 16 grudnia będą mieli okazję przybyć pod pomnik. Jeżeli nie będzie możliwości zobaczenia tego naszego nowego tworu, zapraszamy w ciągu roku, bo muzeum jest czynne prawie, że codziennie i zawsze jesteście mile widziani w naszej placówce. Dziękuję bardzo jeszcze raz za placówkę i za te wyróżnienie. Teraz mam inne – mam *województwo śląskie*, będę mógł zastąpić *województwo katowickie*. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Stanisławowi Płatkowi. W tej chwili proszę o zabranie głosu, o wystąpienie Pana Roberta Ciupę, Dyrektora Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności. Panie Dyrektorze bardzo proszę !

- **Pan Robert Ciupa, Dyrektor Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie Wojewodo ! Panie Prezydencie ! Szanowni Państwo ! Po tych słowach trudno coś więcej dodać. Czasem mówię: *Panie Marszałku, nareszcie*. To jest taki moment, kiedy możemy to powiedzieć. Proszę Państwa ! Pamięć *Wujka* trwała przez te 40 lat, trwała w ludziach, tych wszystkich, którzy przychodzili pod ten krzyż, którzy pamiętali. Ta pamięć trwa w wielu miastach Polski skąd pochodzili górnicy z Kopalni *Wujek*. Dzisiaj przywiozłem tutaj dla Państwa także komiks właśnie o tych bohaterach, żebyście Państwo mogli się z tym zapoznać. I ta pamięć przede wszystkim przetrwała i to jest chyba najważniejsze, jest budowana w nowym pokoleniu. To czego brakowało, to narzędzia – narzędzia do opowiadania tej historii. I tak naprawdę to narzędzie dzisiaj, od 16 grudnia, będziemy w końcu posiadali. Narzędzie, które będzie opowiadało całej Polsce, właśnie w tym miejscu do całej Polski strzelano. Strzelano do górników z Kopalni *Wujek* – tych, którzy upomnieli się o wolność, tych, którzy upomnieli się o godność i o solidarność. Proszę Państwa ! To wszystko by się nie stało, tak jak już wcześniej wspomniał Pan Stanisław Płatek, gdyby nie Zarząd Województwa Śląskiego, Miasto Katowice. Panie Marszałku, jeszcze raz serdecznie dziękuję za wszelką pomoc, za dyscyplinowanie, za dużo więcej pracy, którą otrzymałem od Pana przez to, że to musiałem to muzeum zbudować. Ale proszę Państwa, to rzeczywiście wielka radość, 12 kg mniej, ale z wielką przyjemnością będziemy mogli oddać tą placówkę. Dziękuję Państwu serdecznie !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Dyrektorze ! I w tej chwili poproszę o zabranie głosu Pana Radnego Piotra Czarnynogę i przedstawienie projektu uchwały.

- **radny Piotr Czarnynoga** – Wysoki Sejmiku z Panem Przewodniczącym na czele ! Szanowny Zarządzie Województwa Śląskiego z Panem Marszałkiem na

czele ! Szanowni Zacni Goście, Bracia Górnicy, reprezentowani dzisiaj na tej sali przez Pana Stanisława Płatka ! Projekt uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 13 grudnia w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego. Sejmik Województwa Śląskiego uchwala: *Przyjmuje się oświadczenie dotyczące 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.* Treść oświadczenia: *40 lat temu ówczesne władze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wprowadziły stan wojenny w odpowiedzi na narastającą falę społecznego niezadowolenia, wynikającego z ograniczenia praw obywatelskich, pogarszającej się sytuacji gospodarczej oraz represji wobec osób zaangażowanych w działalność antykomunistyczną. Skutkiem wprowadzenia stanu wojennego była m.in. likwidacja Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, internowanie działaczy, co doprowadziło do masowych protestów wyrażających się podejmowaniem akcji strajkowych, zwłaszcza w dużych zakładach przemysłowych. Spontaniczny opór społeczny spotkał się z natychmiastową, brutalną akcją pacyfikacyjną Zmotoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej, oddziałów Ludowego Wojska Polskiego wspomaganymi przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Siłowo zlikwidowano strajki m.in. w Stoczni Gdańskiej, w Hucie im. Lenina w Krakowie, w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie, czy w Stoczni im. Warskiego w Szczecinie. Szczególnie tragicznego wymiaru nabrały wydarzenia na terenie Śląska. Ogień otwarto do górników Kopalni „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju, gdzie raniono 4 osoby oraz w Kopalni „Wujek” w Katowicach, gdzie w wyniku bezpośredniego starcia zginęło 6 górników, dalszych 3 zmarło później w wyniku odniesionych ran. W bólu i zadumie wspominamy ofiary tych bratobójczych walk – Józefa Czekalskiego, Józefa Gizę, Ryszarda Gzika, Bogusława Kopczaka, Zbigniewa Wilka, Zenona Zajęca, Andrzeja Pełkę, Joachima Gnidę i Jana Stawisińskiego. Hołd oddajemy pozostałym ofiarom tej tragedii, osobom, które doznały uszczerbku na zdrowiu, zostały aresztowane i skazane na kary pozbawienia wolności. Pamiętamy także o górnikach Kopalni „Piast” w Bieruniu i „Ziemowit” w Łędzinach, którzy podjęli najdłuższy w stanie wojennym strajk pod ziemią, zakończony w dramatycznych okolicznościach 28 grudnia 1981 roku. Apelujemy o refleksję i godne uczczenie pamięci wszystkich, którzy w czasie ciemnej nocy stanu wojennego nie tracili nadziei, nie zaprzestali działalności opozycyjnej, których świadectwem braku przyzwolenia na zło była niejednokrotnie najwyższa ofiara złożona na ołtarzu Ojczyzny. Szanowni Radni, uzasadnienie do tej uchwały: *Tragiczne wydarzenia stanu wojennego odcisnęły swoje piętno w zbiorowej świadomości polskiego społeczeństwa. Mimo upływu wielu lat, pamięć tamtych dni powinna być kultywowana, a wiedza o przyczynach i przebiegu tego dziejowego dramatu przekazywana kolejnym pokoleniom. Swoją rolę w tym procesie powinien mieć także Sejmik Województwa Śląskiego, przyjmując okolicznościowe upamiętnienie w formie uchwały. Uzasadnieniem jest także fakt, że ja dzisiaj stoję przed wami jako świadek tych wydarzeń.**

W nocy z 12 na 13 grudnia pełniłem obowiązki sztygara na Kopalni *Ziemowit*, odpowiadałem za łączność. Na moich oczach wojsko zgwałciło samodzielność kopalni, która odpowiedziała na to strajkiem pod ziemią. Do dzisiaj podziwiam bohaterskich sztygarów i wielu pracowników, którzy z dwóch zmian zostali na dole i przy użyciu materiałów wybuchowych w dramatyczny sposób pokazywali Polsce, że walczą o wolność. Cześć ich pamięci ! Ta uchwała jest nam wszystkim na Śląsku bardzo potrzebna. Dziękuję za uwagę Wysoki Sejmiku !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję Panu Radnemu, Panu Przewodniczącemu Komisji Kultury i też za tą osobistą refleksję. Widzimy jak potrzebna jest właśnie ta uchwała. Pan Marszałek powiedział, że miał kilka miesięcy. Ja wtedy byłem studentem piątego roku, a kolega Czarnynoga już pracował. I związku z tym upamiętnienie jest jak najbardziej na miejscu. W tej sytuacji, Szanowni Państwo, przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	44
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo dziękuję ! Szanowni Państwo ! W tej chwili proszę o powstanie. Już tak tradycyjnie minutą ciszy oraz krótką modlitwą uczcijmy pamięć ofiar Kopalni *Wujek* oraz innych ofiar stanu wojennego ...Wieczny odpoczynek racz im dać Panie ... Niech odpoczywają w świętym pokoju. Amen. Bardzo dziękuję ! W tej chwili poproszę orkiestrę górniczą o odegranie *Hymnu Górniczego*

...[Hymn Górniczy]...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Orkiestrze Górniczej ! Dziękuję, można usiąść ... Dziękuję ! Jeszcze raz dziękuję wszystkim, którzy przygotowali ten fragment sesji. Jak Państwo Radni widzicie, w programie był jak gdyby jeden punkt – podjęcie uchwały, bo taka jest rola radnych – natomiast postanowiliśmy tą uchwałę jak gdyby też ubogacić o pewne wystąpienia i myślę, że tak należało zrobić. I przyjęcie tego stanowiska jednogłośnie świadczy o tym, że była to decyzja właściwa. Bardzo dziękuję gościom, że pozostali na tym punkcie sesji, ponieważ na pewno jest to dla nas bardzo ważne ... Ale cóż, my przechodzimy ... Jeszcze raz bardzo dziękuję orkiestrze. Dziękuję gościom – oczywiście kto ma ochotę może zostać, ale my przechodzimy już do dalszego procedowania...

3. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (**druk VI/486**).
3. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
4. Przyjęcie protokołu z XXXVIII sesji Sejmiku.
5. Podjęcie uchwały w sprawie skierowania projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie podziału województwa Śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii do zaopiniowania przez zespół opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Śląskiego (**druk VI/480**).
- 6. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 (druk VI/474):**
  - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chełstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
  - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
  - dyskusja,
  - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030.
- 7. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok (druk VI/475):**
  - przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chełstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
  - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
  - dyskusja,
  - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok.
8. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2021 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2022 roku (**druk VI/485**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 (**druk VI/482**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok (**druk VI/484**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2021 rok (**druk VI/483**).

12. Podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego (**druk VI/478**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2022 na terenie województwa śląskiego (**druk VI/481**).
14. Podjęcie uchwały w sprawie podziału województwa Śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii (**druk VI/479**).
15. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji – Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego (**druk VI/476**).
16. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji ds. Klimatu (**druk VI/477**).
17. Sprawozdanie z realizacji *Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2017-2019*.
18. Informacja o działalności Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego.
19. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
20. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
21. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – z inicjatywy Zarządu proponujemy Państwu przyjęcie dodatkowej uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2022 *Rokiem Stulecia Powrotu Części Górnego Śląska do Polski*, opisaną na druku VI/487 a. Jest to kolejna z uchwał o uroczystym charakterze nawiązująca do ciągu wydarzeń decydujących o przynależności naszego regionu po I wojnie światowej. Dodatkowo informuję, że klub radnych Koalicji Obywatelskiej proponuje, aby umieścić w porządku obrad dzisiejszej sesji projekt uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Śląskiego wyrażającego szacunek, uznanie i wdzięczność personelowi medycznemu oraz pomocniczemu podmiotów leczniczych za ich pracę w sytuacji panującej pandemii COVID-19 – druk VI/488. Proponuję by te projekty uchwał, po przegłosowaniu, umieścić kolejno po dotychczasowym punkcie 4. Czy są inne propozycje zmian porządku obrad ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przypominam tylko, że zmiana porządku obrad wymaga bezwzględnej większości głosów ustawowego składu Sejmiku, art. 21 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa. Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uzupełnieniem porządku obrad o projekt uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2022 *Rokiem Stulecia Powrotu Części Górnego Śląska do Polski* (druk VI/487 a):

za	43
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad uzupełnieniem porządku obrad o projekt uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Śląskiego wyrażającego szacunek, uznanie i wdzięczność personelowi medycznemu oraz pomocniczemu podmiotów leczniczych za ich pracę w sytuacji panującej pandemii COVID-19 (druk VI/488):

za	43
przeciw	0
wstrzym.	0

Przyjęty porządek obrad:

- 1. Otwarcie sesji Sejmiku.*
- 2. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (druk VI/486).*
- 3. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.*
- 4. Przyjęcie protokołu z XXXVIII sesji Sejmiku.*
- 5. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2022 Rokiem Stulecia Powrotu Części Górnego Śląska do Polski (druk VI/487a).*
- 6. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Śląskiego wyrażającego szacunek, uznanie i wdzięczność personelowi medycznemu oraz pomocniczemu podmiotów leczniczych za ich pracę w sytuacji panującej pandemii COVID-19 (druk VI/488).*
- 7. Podjęcie uchwały w sprawie skierowania projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie podziału województwa Śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii do zaopiniowania przez zespół opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Śląskiego (druk VI/480).*
- 8. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 (druk VI/474):*
  - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,*
  - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,*
  - dyskusja,*
  - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030.*
- 9. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok (druk VI/475):*
  - przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,*

- przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
  - dyskusja,
  - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok.
10. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2021 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2022 roku (**druk VI/485**).
  11. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 (**druk VI/482**).
  12. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok (**druk VI/484**).
  13. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2021 rok (**druk VI/483**).
  14. Podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego (**druk VI/478**).
  15. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2022 na terenie województwa śląskiego (**druk VI/481**).
  16. Podjęcie uchwały w sprawie podziału województwa Śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii (**druk VI/479**).
  17. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji – Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego (**druk VI/476**).
  18. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji ds. Klimatu (**druk VI/477**).
  19. Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2017-2019.
  20. Informacja o działalności Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego.
  21. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
  22. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
  23. Zamknięcie sesji Sejmiku.

4. Przyjęcie protokołu z XXXVIII sesji Sejmiku:

Uwag nie zgłoszono.

Głosowanie nad przyjęciem protokołu:

za	44
przeciw	0
wstrzym.	0

5. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2022 *Rokiem Stulecia Powrotu Części Górnego Śląska do Polski* (druk VI/487 a):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	1

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...przepraszam ... czyli ? ... Ja przepraszam, ja troszeczkę wcześniej zamknąłem głosowanie. Reasumpcja jest trudna, tak ? ... Panie Przewodniczący, czy Pan się zgadza, że dopiszemy do protokołu Pana głosowanie *za*, tak ? Bo będzie technicznie prościej¹...

6. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Śląskiego wyrażającego szacunek, uznanie i wdzięczność personelowi medycznemu oraz pomocniczemu podmiotów leczniczych za ich pracę w sytuacji panującej pandemii COVID-19 (druk VI/488):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Proszę bardzo, zgłaszał się do dyskusji Pan Tadeusz Sławek, udzielam głosu !
- **radny Tadeusz Sławek** – dziękuję bardzo ! Szanowny Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Jak wszyscy dobrze wiemy kolejne fale pandemii przetaczają się przez kraj, także przez Śląsk. Wszyscy jesteśmy świadomi bolesnych strat, ale jesteśmy także świadomi tego, że straty byłyby o wiele boleśniejsze i większe gdyby nie ofiarna, pełna wyrzeczeń praca pracowników służby zdrowia na wszystkich możliwych szczeblach hierarchii tego zawodu i wszystkich możliwych miejscach służących opieką medyczną. Zbliżamy się także do świąt Bożego Narodzenia. Już wielokrotnie była o tym dzisiaj mowa. To szczególny okres żeby wykazać wyrazy wsparcia, solidarności i otuchy tym, którzy starają się o nasze zdrowie i życie. A i nam chyba na tej sali

---

¹ radny Mirosław Mazur zgłosił ustnie głos „za” – nie zagłosował w systemie z powodów technicznych. W związku z tym wynik głosowania: za – 43, przeciw – 0, wstrzym. – 1.

z pewnością pozwoli się zjednoczyć wokół sprawy, tak nie budzącej wątpliwości jak walka ze śmiertelną chorobą czy ratowanie ludzkiego życia. Będziemy Państwu Radnym głęboko zobowiązani za poparcie tego stanowiska. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny ! Bardzo dziękuję za te miłe słowa. Oczywiście tutaj chyba będziemy w pełni zgodni. W tej chwili o głos prosił Pan Klaudiusz Komor ... Panie Doktorze, udzielam głosu !
- **radny Klaudiusz Komor** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Państwo Radni ! Ja w imieniu personelu medycznego, w imieniu lekarzy, pielęgniarek, techników, rehabilitantów, ale również pań salowych, pań sprzątających, chciałbym serdecznie podziękować za takie docenienie i taki apel przede wszystkim tym, którzy go składają, ale mam nadzieję, że za chwilę będę mógł również podziękować wszystkim Państwu za poparcie tego apelu, bo myślę, że tutaj, tak jak Pan Przewodniczący powiedział, chyba ponad wszelkimi podziałami musimy być jednomyślni. I cieszę się, że to właśnie jest teraz, bo proszę Państwa, na początku to było tak, że na początku pandemii było tak, że wszyscy nam bili brawo i wszyscy nam dziękowali, a później nagle jakoś tak się zrobiło gorzej, pojawiły się jakieś głosy przeciwko, pojawiły się podejrzenia, że część personelu medycznego wykorzystuje sytuację, żeby zarabiać dodatkowe pieniądze, te słynne *dotatki covidowe* i całe to poświęcenie pozostawało niezauważone. Dlatego cieszę się, że właśnie w tym momencie, kiedy już drugi rok tak naprawdę walczymy z tą straszną pandemią, że właśnie Sejmik Śląski chce wyrazić takie podziękowanie wszystkim w tą walkę zaangażowanym. Jeszcze raz dziękuję !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję ! Niech się Pan Radny nie pogniewa jak powiedziałem, że będzie występował Pan Doktor ... Pan Ordynator i Przewodniczący Izby Lekarskiej. Panie Doktorze, bardzo dziękuję ! ... Proszę, Pan Dariusz Iskanin, udzielam głosu !
- **radny Dariusz Iskanin** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Ja też jako lekarz, jako przedstawiciel środowiska medycznego chciałem Państwu serdecznie podziękować, inicjatorom tej uchwały, że Państwo doceniliście to co robimy dla ratowania zdrowia i życia naszych pacjentów. Korzystając tutaj z sytuacji, bo każda okazja jest dobra – jak Państwo wiecie, jestem lekarzem pediatrą – chciałem zwrócić uwagę Państwa na bardzo ważny fakt. Mianowicie formalnie od dnia dzisiejszego mamy nowy oręż walce z pandemią w postaci szczepionek dla dzieci. Tutaj już przed rozpoczęciem obrad były pytania niektórych koleżanek radnych na temat szczepienia dzieci. Ja bezwzględnie – i myślę, że całe środowisko pediatrów – zachęcam do szczepienia dzieci, ponieważ teraz głównie żłobki, przedszkola, także szkoły, są

rozsadnikiem tej infekcji covidowej. Powiem Państwu, że na 10 wykonanych testów w poradniach, w których pracuję, u dzieci 3 lub 4 są dodatnie, tak, że około 30-40 % dzieci testowanych, ma dodatni wynik COVID-u. Proszę wziąć to pod uwagę i w swoich środowiskach rzeczywiście zachęcać także dzieci z grupy tej młodszej, między 5 a 11 lat, bo taką możliwość będziemy mieć formalnie od czwartku, do szczepienia. Natomiast bardzo, bardzo serdecznie dziękuję za przyjęcie takiego stanowiska kolegom z klubu radnych Koalicji Obywatelskiej. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Doktorowi, Panu Radnemu ! I Pani Ewa Żak, udzielam głosu !

- **radna Ewa Żak** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Goście ! Bardzo się cieszę, że takie stanowisko i taka uchwała będzie dzisiaj przyjęta. Nasi lekarze ratują życie ludzkie. To jest bardzo ważne. Powinniśmy ich uczcić, jak również cały personel medyczny. Nie tylko lekarzy, ale również pielęgniarki, pozostały personel, również salowe, które naprawdę dźwigają na sobie wielki ciężar, jak również pracownicy, którzy dowożą jedzenie, którzy wyrzucają śmieci. To jest bardzo ważne, żebyśmy całe to szpitalnictwo po prostu uczcili. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Jak gdyby tutaj lista zgłoszeń się wyczerpała, natomiast ze swojej strony, zawsze rano przed sesją jestem w pracy. Dzisiaj rano o 7⁰⁰ raport – wszystkie wyjazdy, które były w nocy, do osób nieszczepionych. Najdłuższy wyjazd, który realizowaliśmy to był do Łodzi z pacjentem, normalnie wozimy do Cieszyna, najdalej do Bielska. I ostatnia, już najsmutniejsza informacja, dostałem SMS-a przed chwilą, że niestety jeden z moich pracowników po covidzie zmarł. Taka jest rzeczywistość tej sytuacji i też bardzo dziękuję kolegom za tą inicjatywę. I myślę, że w tej chwili już przejdziemy do głosowania tej jakże potrzebnej uchwały, wspierającej pracę personelu medycznego. Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	43
przeciw	0
wstrzym.	1

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – proszę ? ... Bo ja mam w tej chwili wynik za 43, 1 osoba się wstrzymała – to jest omyłkowe głosowanie Pana Przedpeńskiego². Proszę to ująć w protokole. Ja nie mam możliwości jak gdyby

---

² radny Zbigniew Przedpeński poprosił o sprostowanie – w związku z tym wynik głosowania: za – 44, przeciw – 0, wstrzym. – 0.

cofnięcia głosowania. Jest to chyba dosyć zrozumiałe. Tak, że ja bardzo dziękuję wszystkim radnym i za inicjatywę, i za przyjęcie tej uchwały. Bardzo dziękuję ! Przechodzimy do punktu 7...

7. Podjęcie uchwały w sprawie skierowania projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie podziału województwa Śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii do zaopiniowania przez zespół opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Śląskiego (druk VI/480):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – proponowany projekt uchwały czyni zadość wymogom procedury opisanej w ustawie *Prawo łowieckie*. Zespół opiniodawczo-doradczy zbiera się za chwilę, a przedmiotowa opinia będzie przedstawiona Państwu przy zatwierdzeniu uchwały o podziale województwa śląskiego na obwody łowieckie. Mamy, jak ktoś przeglądał porządek obrad, podobne uchwały w tej fazie początkowej Sejmiku i końcowej. Nie chcieliśmy zwoływać jeszcze raz Sejmiku w grudniu, stąd zespół, który dokona zaopiniowania, jeżeli taka opinia wpłynie do mnie, że tak powiem, pod koniec sesji, to zgodnie z porządkiem obrad, który jest w punkcie ... mam numerację starą, ale to oczywiście będzie ta uchwała podjęta. Ja oczywiście będę żądał żebym otrzymał protokół z posiedzenia tej komisji. Tak, że ... czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	2

8. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 (druk VI/474):

- przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
- przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
- dyskusja,
- podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...w tej chwili jak gdyby poproszę Pana Marszałka o przedstawienie Wieloletniej Prognozy. Oczywiście wszyscy ten dokument już przerabialiśmy wielokrotnie poprzez różne komisje, ale myślę, że to przedstawienie jest bardzo ważne. Panie Marszałku ! Proszę bardzo ! Udzielam głosu !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** –...Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Wieloletnia Prognoza Finansowa musi obejmować rok budżetowy oraz co najmniej trzy kolejne lata. Jednak czas ten nie może być krótszy niż okres, na jaki zaciągnięto długoletnie zobowiązania lub planuje się takowe zaciągnąć. Przedstawiony Państwu projekt WPF-u na lata 2022-2030 oznacza, że okres jej obowiązywania już czwarty raz nie został wydłużony. Należy tutaj zaznaczyć, że wraz z Województwem Opolskim mamy najkrótsze prognozy i daleko nam do rekordzistów w tym zakresie. I tabela, którą Państwo widzicie, dość pieczołowicie wskazuje te informacje. 14 pozostałych Województw przestawiło projekty wieloletnich prognoz finansowych wykraczających poza rok 2030. Najdłuższy WPF przewidują dwa Województwa – Podkarpacie oraz Zachodniopomorskie – do 2045 roku. Najbardziej wydłużyło swoją prognozę Województwo Lubuskie – o 6 lat. W pozostałych regionach, zmiany okresu obowiązywania WPF-ów nie przekroczą 2 lat. Dobry poziom tzw. *indywidualnego wskaźnika zadłużenia* naszego Województwa pozwala na utrzymanie okresu na jaki prognozowany jest dług. Oznacza to, że planowane na 2022 rok kredyty bankowe spłacone będą do roku 2030. WPF sporządzono na podstawie dokumentów rządowych, wieloletniego planu finansów państwa na lata 2021-2024, wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych oraz metodologii opracowania prognoz samorządu, które to dokumenty przygotowało Ministerstwo Finansów. Wykorzystano także *Strategię Rozwoju Śląskie 2030+* oraz inne dokumenty planistyczne, opracowane na potrzeby naszego województwa, zwłaszcza w zakresie planowania przedsięwzięć wieloletnich oraz prognoz wysokości środków na końcowe lata objęte prognozą. Zgodnie z ministerialnym wzorem wynikającym ze stosowania rozporządzenia, prognoza składa się z trzech części stanowiących odpowiednie załączniki do projektu uchwały. Pierwszy to sama prognoza wraz z projekcją kwoty długu i indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Drugi załącznik zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich w odpowiednim podziale na zadania współfinansowanych ze środków europejskich oraz finansowane środkami własnymi, a w ich zakresie także na majątkowe i bieżące. Trzeci załącznik to objaśnienia przyjętych wartości odnoszących się po kolei do poszczególnych punktów prognozy. Zarząd Województwa, do którego należy inicjatywa w zakresie sporządzania i przedłożenia Sejmikowi do uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej, aby wypełnić wszystkie wymogi ustawowe musiał, po

pierwsze, oszacować dochody i wydatki Województwa do 2030 roku, sporządzić prognozę długu dla Województwa również do 2030 roku. Najtrudniejszym problemem było prognozowanie dochodów Województwa w tak długiej perspektywie czasowej, zwłaszcza w dobie pandemii COVID-19, która ma oczywisty negatywny wpływ na finanse publiczne. Wzrost dochodów po 2022 roku oszacowano na podstawie wytycznych Ministerstwa Finansów o wskaźniki takie jak PKB, czy wskaźnik inflacji. Kolejną trudnością było sporządzenie prognozy kwoty długu wraz z możliwością jej spłaty. W 2022 roku przewidujemy zaciągnięcie kredytu w kwocie blisko 110 mln zł. Z tego na wydatki majątkowe na drogach prawie 78 mln. Pozostała kwota 32 mln zł to kredyty na spłatę wcześniejszych zobowiązań kredytowych Województwa Śląskiego. Nowe kredyty będą zaciągane na taki okres czasu, by spłacić je do końca 2030 roku. Daje to z jednej strony oszczędność w wydatkach związanych z obsługą długu, a z drugiej strony zwalnia tzw. zdolność kredytową Województwa, umożliwiającą absorpcję środków unijnych tak z aktualnej, jak i przyszłej perspektywy finansowej. Prognozowane zadłużenie poszczególnych Województw na dzień 31 grudnia 2022 roku w porównaniu z rokiem bieżącym przedstawia wykres nr 1. Tu na nim dość pieczołowicie widać jak ta sytuacja wygląda, jak będzie wyglądała. Mamy 9 Województw, które prognozują wyższy poziom długu na koniec 2020 roku w relacji do planu po zmianach na 2021 rok. Najbardziej zadłużone Województwem będzie Mazowieckie z kwotą 1 mld 62 mln zł, na drugim plasujemy się my z długiem 708 mln zł oraz z porównywalnym długiem Województwo Małopolskie. Kolejne Województwo to Lubelskie z długiem w kwocie 580 mln oraz Zachodniopomorskie, które notuje wzrost długu do 466 mln zł. Najniższe zadłużenie od lat jak zawsze Województwo Opolskie – 42 mln. W podsumowaniu można stwierdzić, że planowany dług naszego Województwa na koniec 2020(?) roku nie przekroczy 34 % dochodów ogółem budżetu Województwa Śląskiego. Przypominam, że fakultatywny, ale nadal stosowany maksymalny wskaźnik długu wynosi 60 % dochodów całkowitych, a więc Województwo Śląskie pod tym względem jest bardzo bezpieczne. Perspektywa przyrostu długu w latach 2021-2022 przedstawia kolejny wykres. W tym zakresie jesteśmy na ósmym miejscu z przyrostem długu o raptem 5,3 mln zł. Daleko za Województwem Mazowieckim, Zachodniopomorskim, czy Lubuskim. Największy wzrost długu wykazuje Mazowsze o 111,5 mln zł i Zachodniopomorskie – 72 mln zł. Znaczne obniżenie długu na chwilę sporządzenia swoich prognoz planuje Województwo Lubelskie, Dolnośląskie, Łódzkie i Małopolskie. Każde o -70 mln. Jeszcze inaczej przedstawia się sytuacja naszego Województwa po przeliczeniu wielkości długu na jednego mieszkańca. I na tym wykresie to bardzo dobrze widać. Dokonano tutaj podziału prognozowanej kwoty długu na dzień 31 grudnia 2022 przez liczbę mieszkańców poszczególnych województw. Wiadomo, że województwo śląskie jest jedno z najbardziej licznych jeżeli chodzi o liczbę mieszkańców. Z takiego zestawienia wynika, że największa kwota długu przypada na mieszkańca województwa

lubelskiego – 277 zł, potem Zachodniopomorskie – 276 zł. Warmińsko-Mazurskie – 256 zł. Nasz region to 158 zł na jednego mieszkańca, co klasyfikuje nas na 10 miejscu. Najmniej zadłużone oczywiście Województwo Opolskie. Stan zadłużenia Województwa nie powoduje zagrożenia płynności finansowej w poszczególnych latach prognozy, bowiem wskaźnik rzeczywisty długu jest dużo niższy od dopuszczalnego. Należy również zauważyć, że przedstawiona Wysokiemu Sejmikowi prezentacja została przygotowana przy założeniach pełnego zaciągnięcia kredytów w tym roku i zaplanowanych na 2022 rok. Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Omówienie założeń szacowanych kwot, a także przyjętych rozwiązań i metodyki postępowania przy ustalaniu elementów prognozy, zawarte jest w objaśnieniach, które stanowią załącznik nr 3 do WPF-u. Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia ocenę sytuacji ekonomicznej Województwa. Przeanalizowano czynniki, które mogą mieć wpływ zarówno na wysokość dochodów, jak i wydatków Województwa Śląskiego w latach 2022-2030. Dokonano również analizy ryzyka możliwych procesów ekonomicznych, jak i społecznych, które mogą wystąpić w przyszłości, tej niedalekiej, a mogą mieć wpływ na nasze dochody. Ostrożnie szacujemy dochody z CIT-u, z PIT-u na 2023 rok oraz lata następne, przyjmując jako punkt wyjścia dane Ministerstwa Finansów na przyszły rok oraz wytyczne przygotowane przez ministerstwo. Chciałbym w tym miejscu poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej uchwałą z 29 listopada 2021 roku wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały w sprawie WPF-u na lata 2022-2030, bez uwag i zastrzeżeń co do przyjętych założeń i objaśnień. W imieniu Zarządu Województwa wnoszę o podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2022-2030. Jeszcze krótki komentarz, Szanowni Państwo, bo dzisiaj mieliśmy dość długą rozmowę z Panią Skarbnik o finansach Województwa Śląskiego i ta nasza perspektywa 2030 roku, naprawdę bardzo racjonalna, w mojej ocenie pokazuje, że stan finansów Województwa jest bardzo dobry. Nie zadłużamy Województwa powyżej 2030 roku, nie pobieramy tego pieniądza z rynku, nie spłacamy odsetek, jesteśmy w stanie się finansować. Oczywiście przed nami nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej, Funduszy Unijnych dla Śląskiego. Oczywiście potrzeba będzie też środków na wkłady własne do projektów, więc wtedy będziemy z tej poduszki elastyczności mogli sobie korzystać, ale na tle 16 regionów, 2 Województwa, w tym Śląskie, ma prognozy do 2030, a więc to są te długi, które w tym czasie spłacamy, a nie zaciągamy długoletnich zobowiązań na te, czy inne różne inne zadania. A więc to pokazuje, że nasze finanse są bardzo zdrowe i w bardzo dobrej kondycji. Jak Pan Przewodniczący pozwoli, ja bym od razu przyszedł do omówienia budżetu...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...Panie Marszałku ! Chciałem to zaproponować, bo tak to zwyczajowo robimy...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** –...poproszę o prezentację. Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Przygotowany na 2022 rok projekt budżetu, uchwały budżetowej, przyjęty został przez Zarząd Województwa w dniu 10 listopada 2021 roku. Spełnia wszystkie wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych. Projekt budżetu jest zgodny z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz jest rozpatrywany po uprzednim przyjęciu tej prognozy. Budżet ten jest również zrównoważony wewnętrznie, nie wolno bowiem uchylać budżetu, w którym wydatki bieżące są większe od dochodów bieżących. Ewentualne braki dochodów bieżących mogą być pokryte tylko nadwyżką budżetową oraz/lub wolnymi środkami z lat poprzednich. Przedstawiony Państwu projekt uchwały budżetowej na 2022 rok został pozytywnie oceniony przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach. W projekcie uchwały budżetowej całkowite dochody Województwa oszacowano na poziomie 2 mld 91 mln zł – jest to wzrost o prawie 11 % w stosunku do planu dochodów po zmianach na dzień 30 września br. Wydatki natomiast zaplanowano wysokości 2 mld 179 mln 730 zł, czyli prawie na tym samym poziomie co w roku bieżącym. Przekazany Państwu projekt uchwały budżetowej jest zrównoważony przychodami w kwocie 193 mln 425 tys., na które składają się środki kredytowe w wysokości 109 mln 970 tys. zł, spłaty rat udzielonych pożyczek – 16 mln 145 tys. zł oraz wynik finansowy budżetu za 2020 rok – 67 mln 311 tys. Projekt budżetu obejmuje również rozchody, tj. spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów w kwocie 104 mln 632 tys. Jak już wspominałem dochody na 2020 rok są wyższe o prawie 11 %. Celem zapewnienia płynności finansowej i pewnej stabilizacji finansowej będziemy otrzymywać co miesiąc 1/12 wyszacowanych przez Ministerstwo Finansów kwot udziałów w PIT i CIT, rozliczenie nadpłaty lub niedopłaty 2020 roku nastąpi w 2023 roku. Będzie podstawą do szacowania kwot na rok 2024. Znacząco wzrasta, bo aż o 95 %, wartość subwencji ogólnej, która stanowi zgodnie z ustawą o dochodach uzupełnienie dochodów Województwa. Do zadań priorytetowych w nowym budżecie należą m.in. zakończenie modernizacji oraz rozbudowy Planetarium Śląskiego w ramach *Śląskiego Parku Nauki*, którego otwarcie planujemy w czerwcu przyszłego roku. Efektywne wdrażanie RPO w latach 2014-2020 w zakresie dróg wojewódzkich, modernizację Opery Śląskiej w Bytomiu, promocji gospodarczej regionu oraz działania związane ze stworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania i eksportowania. Promowanie oczywiście *Stadionu Śląskiego*, organizację wydarzeń sportowych, czy rozpoczęcie projektu *LIFE Śląskie. Przywracamy Błękit*. Projekt budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok był omawiany przez radnych wszystkich komisji ... przez radnych merytorycznych komisji Sejmiku, których opinie i pytania były wnikliwie analizowane przez Zarząd Województwa. W dniu 26 listopada 2021 roku pozytywną opinię o projekcie wydała Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów. Opinia ta nie zawiera żadnych wniosków formalno-finansowych do projektu budżetu. Szacowane dochody całkowite Województwa

Śląskiego na 2022 rok wynoszą, tak jak powiedziałem, 2 mld 91 mln. Wykres za moimi plecami przedstawia strukturę dochodu budżetu w latach 2017-2020. Dochody budżetu własnego Województwa w 2022 roku będą wyższe od planowanych w roku 2021 o około 174 mln zł. Dotacje na zadania zlecone ustawowe z zakresu administracji rządowej, czyli kolor żółty, w 2022 roku planuje się w wysokości ponad 106 mln zł i jest to więcej o 26 mln niż w roku bieżącym, a o 69 mln zł więcej w stosunku do roku 2020. Tutaj Państwo widzicie na kolejnym wykresie, struktura procentowa dochodów budżetu. Od 2018 roku wzrasta udział dochodów budżetu własnego Województwa z 95 % do 98 % w 2020 roku. W tym roku i w 2022 roku wzrasta udział dotacji na zadania zlecone z 2 % roku 2020 do 5 % w 2022. Związane jest to z finansowaniem staży lekarzy i lekarzy dentyistów bezpośrednio z budżetu, a nie poprzez rachunek bankowy funduszu pracy. Jak wyglądają dochody naszego Województwa na tle innych regionów macie Państwo na kolejnym wykresie. Tylko dwa Województwa planują niższe dochody w relacji do 2021. Jest to Województwo Lubelskie i Podlaskie. Może to oznaczać przeszacowanie dochodów w roku bieżącym. Województwo Śląskie pod tym względem szacowania dochodu zajmuje trzecie miejsce po Województwie Mazowieckim, Małopolskim, wobec których mamy tylko raptem 13 mln zł mniej. Najwyższy wzrost dochodów w przyszłym roku planuje Województwo Mazowieckie o 456 mln zł, potem Dolnośląskie – 351 mln i Małopolska – 270 mln. U nas dochody wzrosną o 200 mln i to jest naprawdę bardzo ostrożna analiza w mojej ocenie. Dochody budżetu własnego, czyli zadań zleconych, oszacowane w 2022 roku na poziomie 1 mld 985 mln składają się z tzw. dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji na zadania własne. Kolejny wykres to kształtowanie się dochodu budżetu własnego w latach 2017-2020. I tu mamy dochody budżetu własnego według głównych źródeł. Od 2017 do 2020 sukcesywnie wzrastają dochody własne z 892 mln do 1 mld 450 mln. Był to wzrost o ponad 62 %. W 2021 roku zaplanowaliśmy ich spadek, lecz w 2022 roku zakładamy wzrost o około 75 mln zł. Rosną też wpływy z subwencji ogólnej. W relacji do 2017 jest to wzrost o 63 %. Wahaniom uległy dotacje celowe na zadania własne. W 2022 roku nastąpi spadek dotacji celowych w stosunku 2021 roku o prawie 32 mln, co wiąże się zamykaniem perspektywy unijnej 2014-2020. Strukturę procentową udziału poszczególnych dochodów przedstawia kolejny wykres i wykazują lekki spadek. Znaczenie dochodów własnych, kolor żółty – w 2017 roku dochody własne stanowiły 75 % dochodów ogółem, a w 2020 udział ten wyniesie około 84 %. Udział subwencji ogólnej z roku na rok uległ zmniejszeniu o około 14 % w 2017 do 8 % w 2020 ... w 2017 wynosił 14, a teraz będzie wynosił 8 % ... przepraszam za pomyłkę. Na 2022 prognozowany jest wzrost do 14 %. Maleje też udział dotacji celowej na zadania własne z 15 % w tym roku do 12 % w roku przyszłym. Teraz chciałbym przejść do wydatków budżetu i najpierw pokazać jak wyglądają nasze wydatki na tle innych Województw. Przedstawiony wykres daje obraz planowania na 2022 rok w poszczególnych Województwach w relacji do roku 2021. W 4 Województwach

planuje się spadek wydatków, a w 12 ich wzrost. Największy wzrost wydatków przewiduje Dolnośląskie i Mazowieckie. W naszym Województwie zakłada się wydatki na poziomie tegorocznego planu po zmianach. Strukturę wydatków budżetowych w Województwie Śląskim na realizację zadań własnych 2017-2020 przedstawia kolejny wykres. Od lat widoczna jest dominacja wydatków w zakresie transportu i komunikacji. Wydatki na drogi wojewódzkie stanowią prawie 63 % wydatków całego działu. Za to wzrosły wydatki na transport kolejowy do 31 % wydatków działu. Na drugie miejsce w przyszłym roku przesunęły się wydatki na administrację publiczną, a konkretnie wzrosły wydatki na Urząd Marszałkowski, co nie oznacza wprost wzrostu środków na utrzymanie Urzędu, przyczyną jest powstający system monitorowania osób publicznych, który to system ma zapewnić rzetelną wiedzę o kosztach świadczenia usług publicznych oraz porównywalność danych z różnych jednostek. Tak więc wydatki na utrzymanie zarządów dróg, zarządów nieruchomości w województwach, ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, muszą być od 1 stycznia 2022 roku ewidencjonowane w rozdziale 75 018 – *urząd marszałkowski*. Kolejną przyczyną wzrostu wydatków na administrację to wzrost najniższego wynagrodzenia, regulacja wynagrodzenia średnio o wskaźnik inflacji. W miesiącu wrześniu 5,6 % wzrost stawki godzinnej za usługi. Trzecie miejsce zajmują zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a następnie wydatki na szeroko rozumianą edukację, łącznie z zakończeniem prac w Planetarium – jego otwarciem i utrzymaniem w przyszłym roku. Nie mniej ważnym priorytetem są wydatki majątkowe. Ten wykres, który za moimi plecami przedstawia udział wydatków majątkowych w ogólnej wartości wydatków. Od 2017 roku na inwestycje szeroko rozumiane, budowę, modernizację, zakupy, przeznaczyło się średnio około 33 % środków finansowych. W 2017 roku wskaźnik ten wynosił 23 %, a w 2021 wzrósł do 40 %. W 2022 będzie wprawdzie stanowić 35 % ogółu wydatków, lecz sytuacja ta zmieni się w pierwszym kwartale przyszłego roku, po podziale wyniku finansowego. Teraz Państwu przedstawiam wykres planu dochodów i wydatków na 2022 rok w poszczególnych Województwach. Kolor żółty to dochody, kolor niebieski to wydatki. Wszystkie Województwa, poza Województwem Lubelskim zaplanowały większe wydatki od dochodów. Największy deficyt oczywiście Województwo Mazowieckie – 234 mln, potem Zachodniopomorskie – 193 mln, potem Podkarpackie – 158 mln zł, Śląskie – 89 mln zł. Dla zachowania ustawowej równowagi budżetowej w przypadku braku dochodów, można sięgnąć do tzw. przychodów, którymi mogą być wyniki budżetu z lat poprzednich, ale również kredyty, pożyczki, czy emisja obligacji komunalnych. Jak duże przychody planowane są w 2022 roku w poszczególnych Województwach przedstawia kolejny wykres. 4 Województwa planują w 2022 roku wzrost przychodów w relacji do bieżącego roku. Są to Województwa: Dolnośląskie, Lubuskie, Opolskie, Podkarpackie. Pozostałe Województwa, w tym my, nie planują ich wzrostu. Największy przyrost zakłada Województwo Dolnośląskie o 48 mln,

później Opolskie o 36 mln. Najważniejsze źródła przychodu to są kredyty i pożyczki – kolor żółty. Planuje je 10 Województw. Kolejnym źródłem jest wynik z lat poprzednich, czyli nadwyżka budżetowa lub wolne środki – kolor niebieski. Planuje je 14 województw. Żadne Województwo w roku przyszłym nie planuje emisji obligacji. Niewielkie znaczenie mają wpływy ze spłat udzielonych pożyczek – kolor czerwony. Planuje je 7 Województw. Zadłużenie Województwa w jednym roku oznacza w następnych latach konieczność jego zmniejszenia poprzez zmianę rat kredytowych, czy wykup wyemitowanych obligacji. Rozchody budżetów Województw w 2022 roku w relacji do roku 2021 przedstawia wykres, który Państwo widziecie. W pięciu Województwach nastąpi wzrost spłaty rat zadłużenia w 2022 roku w stosunku do roku 2021. Najwyższe rozchody planuje Mazowieckie – 397 mln zł, Podkarpackie – 140 mln, Małopolska – 122 mln, Śląskie – 105 mln zł, Województwo Łódzkie – 45 mln. Szanowni Państwo Radni ! Jak już wspomniałem na początku, dokonaliśmy wnikliwej analizy opinii, sugestii w sprawie projektu budżetu na przyszły rok, wniesionych na posiedzeniach merytorycznych komisji Sejmiku oraz przez Państwa Radnych. Wróciliśmy również do wykazu zadań nie przyjętych do budżetu, bądź tych, których dofinansowanie zmniejszono bez szkody dla realizacji zadania. Spełnienie wszystkich potrzeb jest niemożliwe. Kwota jak to zsumowaliśmy z Panią Skarbnik – 1 mld 100 mln zł. Myślę, że to de facto nawet, czy więcej niż połowa tego, co planujemy. Ale to też wskazuje potrzeby, które są bardzo istotne. Na pewno priorytetem dla Zarządu Województwa będą środki na ochronę zdrowia. W pierwszej kolejności na pokrycie ujemnego wyniku finansowego zakładów opieki zdrowotnej. Dołożymy starań aby działania związane z tworzeniem przyjaznych warunków dla inwestorów i eksporterów w dużej mierze wróciły do nas w podatku CIT. Chodzi o projekty związane z internacjonalizacją MŚP. Spełnienie w maksymalnym stopniu wniosków Państwa Radnych biorę sobie razem z Zarządem do serca. Wszystko jednak zależy od wyniku finansowego budżetu za 2021 rok. A wiadomo, będzie on pod koniec lutego, po złożeniu sprawozdań rocznych do RIO i do Wojewody. Dopiero więc w marcu 2022 roku, o ile uzyskamy dobry wynik, a wierzę, że tak będzie, oczywiście on będzie pomniejszony o obligatoryjne zwroty. Szanowni Państwo Radni ! Wraz z budżetem własnym Województwa musi być uchwalony plan finansowy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, stanowiący załącznik do projektu uchwały budżetowej. Dotacje i wydatki tego planu na 2021 zamykają się kwotą 106 mln 233 tys. zł. Zapewne jak co roku kwota ta będzie wielokrotnie zmieniana w wyniku decyzji Wojewody i Ministra Finansów. Chciałbym również poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z dnia 29 listopada wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały budżetowej. Ten sam Skład Orzekający RIO w kolejnej uchwale tego samego dnia pozytywnie zaopiniował możliwość sfinansowania deficytu w kwocie 88 mln 793 tys. zł. W imieniu Zarządu Województwa, wnoszę o podjęcie uchwały

w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2022. Jak zawsze tych potrzeb, Szanowni Państwo, jest bardzo dużo, one też mają swój charakter czy to majątkowy, czy to wydatków bieżących. W budżecie udało się wmontować, przygotować, zaplanować większość kluczowych rzeczy, ale niestety nie na wszystkie kluczowe projekty wystarczy środków. Jestem przekonany, że ten wynik finansowy 2021 roku będzie bardzo dobry i budżet na rok 2022 będzie jednym z najlepszych w historii. Ale z drugiej strony, nie staramy się ... nie przedstawiamy Państwu Radnym do zatwierdzenia budżetu, który będzie polegał w większości na zaciąganiu zobowiązań powyżej roku 2030. I dopóki nie będzie takiej potrzeby, takich działań nie będziemy podejmować. Dlatego uważam, że ten budżet w oparciu o to jest bardzo zrównoważony i bardzo racjonalny. Musimy myśleć w perspektywie do 2030 roku, a myślę, że myślenie w perspektywie do 2045 roku jeżeli chodzi o finanse to trochę science-fiction jak dla mnie – z całym szacunkiem do kolegów samorządowców. Oczywiście, w ramach projektu podziału wyniku finansowego wiele zadań otrzyma wsparcie finansowe. Jeżeli chodzi o tzw. wydatki miękkie, czyli *Inicjatywa Solecka*, chcemy tutaj też pomóc OSP, chcemy pomóc straży pożarnej, policji. To są wydatki, które zawsze wzbudzają duże zainteresowanie. Teraz są punktowo wypisane w budżecie. Ja też się cieszę, że udało się Program *Klub* zwiększyć finansowanie o 100 %. Też jest pozycja *mecenat* – możecie Państwo zadawać pytania – w 90 %, w 85 % może, to jest pozycja, którą w styczniu chcemy dać podwyżki naszym instytucjom kultury, bo nie ma co ukrywać, że ta presja z wynagrodzeniami jest bardzo duża w różnych obszarach, tak samo w Urzędzie, w jednostkach podległych, więc patrząc na to co się dzieje musimy naszych pracowników wynagradzać. Można powiedzieć, nie nazwałbym tego wielką podwyżką, ale regulacją tego co się dzieje. I to są środki, za którymi Państwo Radni za chwilę zagłosujecie. Na inwestycje, na służbę zdrowia, na inwestycje w różnych obszarach drogowych, zdrowotnych, ale też na to żeby nasi pracownicy, czy Urzędu, czy instytucji podległych, zarabiali większe środki. Nie widzę w tym budżecie jakichś kontrowersyjnych zapisów, wręcz przeciwnie, uważam, że rozpędzamy go w bardzo dobrą stronę. I myślę, że jeszcze marzec 2022 roku pokaże jak on będzie całościowo wyglądał. Wiadomo, że ten budżet zmieniamy 10, 11 razy w ciągu roku, też są bieżące potrzeby, też za chwilę uchwała budżetowa na ten rok, ale uważam, że jest to jeden z lepszych budżetów w przeciągu trzech ostatnich lat. I myślę, że uda nam się go dobrze zrealizować z uwagi na to, że też takie są potrzeby i to po prostu widać, że te wszystkie działania przynoszą bardzo racjonalne korzyści dla mieszkańców w różnych częściach naszego województwa. Staram się podzielić uczciwie pomiędzy wszystkie subregiony, mówiąc tak już, pomiędzy 4 subregiony w różnych obszarach. Nie na wszystko zawsze starcza, ale taką politykę prowadzimy i taką politykę będziemy prowadzić zrównoważonego rozwoju. I mam nadzieję, że Państwo w znakomitej większości ten budżet poprzecie. Ja bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Marszałku ! I w tej chwili proszę Pana Przewodniczącego Stanisława Baczyńskiego o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów.

- **radny Stanisław Baczyński** – Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Zgodnie z przyjętą procedurą, oczywiście stanowisko komisji będzie dotyczyło tak WPF-u, jak również projektu budżetu Województwa Śląskiego na rok 2022, który wraz z załącznikami został złożony organowi stanowiącemu, jak również Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach w wymaganym terminie. Przedstawione materiały wraz z objaśnieniami nie wzbudziły żadnych niedociągnięć, uwag formalnych, wręcz zostały bardzo wysoko ocenione przez wszystkie gremia, co należy tutaj z tego miejsca powiedzieć i jednocześnie podziękować wszystkim tym, którzy te materiały przygotowali, bo zasługują na bardzo wysoką ocenę. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów wypełniając zobowiązania ustawowe i uchwałodawcze Sejmiku w sprawie trybu prac nad projektem uchwał budżetowych, sprecyzowała swoje stanowisko w powyższych sprawach na dzisiejszą sesję. Tak więc, Szanowni Państwo, projekt WPF-u, o czym wspomniał również Pan Marszałek, podtrzymuje okres prognozy, zawiera wykaz przedsięwzięć, okres ich realizacji, relacje dochodów i wydatków, kwotę długu, wyliczone obligatoryjne wskaźniki i niezbędne objaśnienia. Integralną częścią pozostaje upoważnienie dla Zarządu Województwa Śląskiego, umożliwiające prowadzenie polityki finansowej w dłuższej niż jeden rok budżetowy perspektywie. Przedstawiony dokument zachowuje dotychczasową formę oraz filozofię planowania w oparciu o dostępne informacje i materiały, zawarte we wskaźnikach uzyskanych z Ministerstwa Finansów. Przyjęty na rok 2022 poziom dochodów z PIT jest niższy od planu na rok 2021, zaś podatek CIT jest znacząco wyższy. Inne ważne źródła dochodu w postaci subwencji oświatowej, wyrównawczej, regionalnej i uzupełniającej, mają tendencję wzrostową. Jest to pochodne stanem budżetu państwa, sytuacji gospodarczej regionu i uwarunkowań rynkowych. Pozostałe dochody wynikające z zakresu zadań i kompetencji samorządu wojewódzkiego zostały zaplanowane przez Zarząd na optymalnym poziomie. Niewątpliwie, Szanowni Państwo, rzeczywisty stan finansów Województwa będzie znany po zamknięciu roku budżetowego 2021. Wyrzykowe informacje w tym zakresie są optymistyczne. Przyjęte wysokości dochodów na lata następne należy określić jako ostrożnościowe, powiększone jedynie o dostępny poziom wzrostu Produktu Krajowego Brutto w granicach od 2,9 % 3,5 %. Przyjęty na rok 2022 plan przychodów z tytułu kredytów oscyluje wokół planu rozchodów, czyli spłat kredytów zaciągniętych wcześniej. Łączna planowana kwota długu na koniec 2022 roku to około 708 mln zł. Nie występują problemy z dochodami, wydatkami bieżącymi, a ich wzrost zaplanowano na poziomie 1 %. Podtrzymana zostaje dynamika wydatków majątkowych na inwestycje, zakupy inwestycyjne i wydatki o charakterze dotacyjnym. Dokument

wykazuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania kredytów. Projekt budżetu roku 2022 jest odpowiedzią na możliwości finansowe realizacji zadań w zderzeniu z zaplanowanymi i rodzącymi się potrzebami. Różnica pomiędzy wyższymi wydatkami niż dochodami, zwana deficytem, zostaje zrównoważona środkami z kredytu, przychodów jednostki samorządu terytorialnego i środkami Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych. Przychody budżetu zaplanowano w oparciu o spłaty udzielonych pożyczek, wolne środki z roku 2020, środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, inne przychody i kredyt. W tym odniesieniu do roku 2021 dochody zaplanowano o 11 % wyższe, zaś wydatki na dotychczasowym poziomie. Godny odnotowania jest wzrost dochodów na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Nowością w konstruowaniu projektu budżetu jest sposób przekazywania środków z tytułu PIT i CIT – jak już Pan Marszałek wspominał będzie to 12 równych części. Kumulacja wydatków na zarządzanie w dziale administracja, związane z wprowadzeniem monitoringu usług publicznych. Ustalenie projektu budżetu w oparciu o wykonanie pełnego zakresu kredytów planowanych do zaciągnięcia w roku 2021. I jednocześnie należy zauważyć, że w najbliższym czasie czeka nas konieczność zmiany budżetu z tytułu środków związanych z *Polskim Ładem*, środków z tytułu wyrównania dochodów – o czym za chwilę będziemy rozmawiać, to jest to plus 36 mln zł – jak również zamknięcia roku budżetowego i od ustalenia nadwyżki. Częścią składową strony wydatkowej staje się Budżet Obywatelski. W strukturze wydatków należy zauważyć utrzymanie wysokich nakładów na służbę zdrowia, transport i oświatę. Znaczący wzrost wydatków następuje w dziale 750, z uwagi na wprowadzenie monitoringu usług publicznych. Utrzymana zostaje współpraca z innymi samorządami dotycząca realizacji wspólnych zadań. Projekt budżetu przewiduje też dofinansowanie różnorodnych przedsięwzięć we współpracy z różnymi administracjami, podmiotami i instytucjami. Należy zauważyć i docenić, że zaplanowano wydatki majątkowe na dotychczasowym, wysokim poziomie. Dowodzi to należytej staranności i dbałości organu wykonawczego o pomnażanie majątku i rozwój. Rozwój przez inwestycje jest dźwignią, która niewątpliwie ma pozytywny wpływ na stan gospodarki regionalnej i krajowej. Nie wolno nam zapominać jednocześnie o środkach unijnych dla Województwa Śląskiego, które oscylują w granicach 2,5 mld zł i stanowią również element uchwalonego budżetu. Uruchomienie tych środków to nie tylko wyzwanie, ale potrzebna praca, jak również istotna pomoc w realizacji omawianego budżetu własnego i istotny element rozwoju regionu poprzez budżety beneficjentów. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów na dwóch odrębnych posiedzeniach, wypełniając delegację Sejmiku, dokonała analizy przedstawionych materiałów, wysłuchała Skarbnika Województwa prezentującego układ, uwarunkowania i przyjęte rozwiązania w konstrukcji projektu WPF-u i budżetu, uzyskała wyjaśnienia na sformułowane pytania i wnioski. Zapoznała się z wnioskami Radnych skierowanymi do wiadomości komisji, zapoznała się ze stanowiskiem przewodniczących stałych

komisji Sejmiku i zauważyła, że główną osią dyskusji były: braki na pokrycie potrzeb zgłaszanych przez radnych, które w tym razem przybrały mistrzowsko wysoki poziom, zmiany w ujęciu klasyfikacji budżetowej i konieczny wzrost płac. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów nie zdecydowała się na wnioski do Zarządu. Takie stanowisko komisji jest konsekwencją wyjaśnień i deklaracji Pana Marszałka reprezentującego Zarząd, że w zakresie złożonych wniosków, jak również w przypadku pojawiających się potrzeb, Zarząd będzie sukcesywnie proponował zmiany w uchwalonym budżecie, zmierzające do pozytywnego załatwienia. Dziś Pan Marszałek powiedział, że będzie to robił z sercem – na to też wszyscy liczymy. Swoje posiedzenia odbyły komisje branżowe, analizując projekty uchwał oraz założenia WPF i budżetu, precyzując opinię bez wniosków ... opinię pozytywną bez wniosków. Na posiedzeniu w dniu 24 listopada 2021 roku z udziałem przewodniczących stałych komisji Sejmiku pozytywnie zaopiniowano projekty WPF-u i budżetu, a stosowne opinie zostały przekazane Przewodniczącemu Sejmiku i stanowią załącznik 1 i 2 do mojego dzisiejszego wystąpienia. Komisja wnosi do Sejmiku Województwa Śląskiego o uchwalenie WPF-u na lata 2022-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok 2022 w przedłożonym przez Zarząd pierwotnie brzmieniu. Szanowni Państwo ! Przygotowane materiały stanowią ... są materiałami planistycznymi, są sporządzone na potrzeby wypełnienia procedur wymaganych prawem i czasem. Prawidłowość ich konstrukcji została potwierdzona ze wszystkich stron. Jak każdy przedstawiony materiał jest to plan finansowy, który szczególnie odnosi się do sytuacji bieżącej. Zapewne nie spełnia wszystkich potrzeb i marzeń, nie uwzględnia wszystkich wniosków – nie ma takich możliwości, bo nie ma tak doskonałych planów, czy materiałów planistycznych. Ze względu jednak na sytuację, przywołane wcześniej trudności i okoliczności, jest to projekt dobry, na ten czas bardzo dobry, dający szanse realizacji zadań jednostki samorządu terytorialnego jaką jest Województwo Śląskie w dobrym zakresie. Niewątpliwie dla Zarządu to, Szanowni Państwo, nie wszystko, bo to jest tylko kręgosłup, na którym należy zawiesić i potrzeby i środki, które będą się pojawiały, bo przed nami środki z Funduszy Unijnych dla Śląskiego, Rządowy Fundusz *Polski Ład*, Fundusz Odbudowy, Fundusz Sprawiedliwej Transformacji i wiele innych programów i wyzwań, którym musimy stawić czoła. W imieniu Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów, prezentując pozytywną ocenę co do przedstawionych projektów uchwał, wnoszę o ich przyjęcie i uchwalenie w proponowanym brzmieniu. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! I w tej chwili otwieram dyskusję. Zwyczajowo w pierwszej kolejności jeżeli są wystąpienia klubowe, to wystąpienia klubowe, oczywiście potem już wystąpienia indywidualnych radnych ... Nie widzę zgłoszeń do dyskusji, więc w tej sytuacji ... Jest zgłoszenie, Lucyna Ekkert, udzielam głosu !

- **radna Lucyna Ekkert** – dziękuję bardzo Panie Przewodniczący ! To jest mój głos jako radnej Lucyny Ekkert, a nie stanowisko klubu, tak żeby była jasność i czytelność, ale korzystam oczywiście z zaproszenia do dyskusji. Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie, Panowie Radni i Szanowni Państwo ! Ja tradycyjnie już pozwolę sobie na uwagi dotyczące kilku obszarów i działów. Z przedstawionego projektu budżetu na rok 2022 wynika, że w działach 801, 921 zaplanowano ogółem więcej środków w porównaniu do roku bieżącego. I tak, w dziale 801 – *oświata i wychowanie*, zaplanowano więcej środków o przeszło 5 mln 660 tys. zł. Jest to obecnie kwota 129 mln 370 tys. 364 zł dokładnie. W dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa* również zaplanowano więcej środków w porównaniu do roku poprzedniego, oczywiście do uchwały budżetowej – i tutaj widzimy wzrost o przeszło 700 mln 625 tys.(?) Ogółem stanowi to kwotę 241 mln 543 tys. 460 zł. W dziale 854 – *edukacyjna opieka wychowawcza*, tutaj wysokość środków uległa zmniejszeniu do kwoty 87 mln 875 tys. 491 zł, ale to wiąże się z zakończeniem projektu *Planetarium Śląskie – Park Nauki. Modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie*, o czym zresztą Pan Marszałek wspomniał. Szanowni Państwo ! W dziale 854 i 921 wydatki majątkowe uległy zmniejszeniu, a te zależą od terminu realizacji inwestycji, projektów różnych i te zmierzają ku końcowi w obecnej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Natomiast we wszystkich tych trzech działach wzrastają wydatki bieżące. W dziale 801 i 854, czyli *oświata i wychowanie* i *edukacyjna opieka wychowawcza*, zaplanowano ogółem o przeszło 8 mln 760 tys. więcej w porównaniu roku bieżącego – uchwały budżetowej, jeszcze raz podkreślam – ale podkreślić należy, że na samo funkcjonowanie i bieżące utrzymanie jednostek oświatowych w dziale 801 i 854 należy przeznaczyć razem 154 mln 945 tys. zł, to jest przeszło o 12 mln więcej w porównaniu do roku bieżącego. Cześć oświatowa subwencji ogólnej pokrywa nieco powyżej 61 % wydatków przeznaczonych na funkcjonowanie i bieżące utrzymanie jednostek oświatowych. Pozostałe środki pochodzą z budżetu własnego Województwa Śląskiego. W dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa*, wydatki bieżące ogółem wynoszą 207 mln 52 tys. 687 zł i to również jest to wzrost o przeszło 27 mln zł, przy czym na dofinansowanie funkcjonowania i statutowej działalności instytucji kultury, na wydatki bieżące, przekazywane w formie dotacji podmiotowych i celowych, przeznaczają się przeszło 188 mln 946 tys. i jest to wzrost o przeszło 17 mln. Na wzrost wydatków bieżących wpływ mają takie czynniki jak zwiększenie minimalnej płacy, o czym też wspominał Pan Marszałek, ale niestety, przede wszystkim wysoki poziom inflacji, nienotowany od wielu lat, podwyżki cen energii, paliw, wywozu śmieci, odpadów, ogółem wzrost cen usług transportu, szalejąca drożyzna, a zatem zwiększone są koszty utrzymania. To wszystko przekłada się na zwrot wydatków przeznaczonych na funkcjonowanie i bieżące utrzymanie jednostek oświatowych, instytucji kultury. Zatem wzrost tych środków przeznaczonych w tych działach spowodowany jest po prostu koniecznością. W innym przypadku instytucje te nie mogłyby realizować swoich

zadań statutowych. W budżecie Województwa na rok 2022 przewidziano na działalność edukacyjną prowadzoną przez Wydział Edukacji ... przepraszam, przez Departament Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą – 2 mln 677 tys. 319 zł i jest to wzrost o przeszło 1 mln zł, przy czym np. wzrost kwoty przeznaczonej na doskonalenie zawodowe nauczycieli, nagrody marszałka dla nauczycieli, pomoc zdrowotną, uzależniony jest od ogólnej kwoty wynagrodzeń osobowych i te regulowane są ustawą Karta Nauczyciela. Bez zmian pozostała kwota na dofinansowanie do przedsięwzięć organizowanych przez placówki oświatowe, takie jak konferencje, jubileusze i pozostała ta kwota 160 tys. Nieznacznie właściwie tutaj zwiększeniu uległa kwota na otwarty konkurs ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego w ramach edukacji publicznej i praktycznie nadal wynosi ona 130 tys. Wzrosła też kwota na małe granty – jest to właściwie wzrost parę tysięcy złotych. Na realizację programu dla młodych, tym na funkcjonowanie i obsługę Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego, to kwota przeszła 195 tys., większa praktycznie o 10 tys. w porównaniu do roku ubiegłego. Ale na organizację otwarcia Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego w Chorzowie – *Śląski Park Nauki*, zaplanowano środki 523 tys. I także na przygotowanie kongresu pod nazwą *Lemoniada*, realizowanego przez Planetarium, jest to koszt 678 tys. 400 zł. To sporo jak na jedno wydarzenie. I proszę zwrócić uwagę, że wzrost środków w tym rozdziale, skonsumowany będzie przez to jedno właśnie wydarzenie. Szanowni Państwo ! Po raz pierwszy od kilkunastu lat nie przewidziano zarówno w Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak i w budżecie zadania i przeznaczonych środków na stypendia udzielanych w ramach *Programu Wspierania Uzdolnionej Młodzieży Województwa Śląskiego*. Dla Państwa Radnych spoza Komisji Edukacji, Nauki i Kultury, garść informacji na ten temat. Województwo Śląskie od 2002 roku wspiera, a właściwsze słowo jest *wspierało* uzdolnionych uczniów naszego regionu. Początkowo w formie nagród, później ze względu na zmianę przepisów w formie stypendium w ramach *Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionej Młodzieży Województwa Śląskiego* i uchwalonego przez Sejmik Województwa Śląskiego w takim cyklu trzyletnim, na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa oraz art. 90 t ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. Taki ostatni *Program Wspierania Edukacji Uzdolnionej Młodzieży Województwa Śląskiego* obowiązywał w latach 2018 do czerwca 2021 roku i został przyjęty przez Sejmik uchwałą z marca 2018 roku, równoległe z uchwałą w sprawie przyjęcia zasad i trybu przyznawania stypendiów. W ciągu tego okresu kilkaset młodych, zdolnych ludzi otrzymało wsparcie finansowe, które pomagało wielu uczniom w zdobywaniu nowej wiedzy i rozwijaniu talentów i pasji. Było bodźcem do dalszej pracy, do realizacji własnych aspiracji i marzeń z jednej strony, ale drugiej sprzyjała wyrównywaniu szans edukacyjnych uczniów wywodzących się po prostu z różnych środowisk. I początkowo stypendium wynosiło 3 800 zł, wypłacane trzydziestu stypendystom, to dawało w roku budżetowym środki

w wysokości 114 tys. zł. Od 2019 roku, na skutek moich interpelacji, kwota stypendium wzrosła do 5000 zł – w skali roku w budżecie to kwota 150 tys. Dziękowałam Zarządowi, dziękowałam Pani Marszałek Beacie Białowąs za zrozumienie. Zadowoleni byli stypendyści. No cóż, radość i zadowolenie było krótkotrwałe, bo w 2020 roku przeprowadzono ostatni już nabór wniosków, w którym wyłoniono 29 stypendystów na rok szkolny 2020-2021 w czasie obowiązywania programu. Zarząd Województwa Śląskiego nie przedłożył Sejmikowi Województwa Śląskiego projektu uchwały kontynuującej program, ani innej alternatywnej pomocy finansowej wspierającej uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami, umieszczonymi w ustawie oświatowej. Po raz pierwszy uzdolniona młodzież województwa śląskiego została pozbawiona środków przeznaczonych na rozwój. Na złożoną w tej sprawie interpelację otrzymałam odpowiedź, która tylko potwierdza wybór postępowania po linii najmniejszego oporu, który kosztuje najmniej wysiłku, bo przecież nie środków, jakimi jest 150 tys. w skali budżetu. Sądzę, że błąd ten można naprawić i w ciągu następnego roku uchwalić program, dokonać zmian w WPF-ie i w budżecie, co przecież czynimy niemalże na każdej sesji. A środki w wysokości 60 tys. na okres 4 miesięcy od września do grudnia, sądzą, że będzie można znaleźć. Szanowni Państwo ! W dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa* na stypendia dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury jest to kwota 200 tys., pozostała ona bez zmian. Zmniejszona została kwota na nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego o 83 tys. 500 zł. Trochę martwiły mnie te wydatki związane z mecenatem nad działalnością kulturalną, dlatego, że wzrosły one praktycznie o 10 mln 300 tys. Przypomnę, że w bieżącym roku była to kwota 2 mln, a w poprzednich latach praktycznie był to rząd wielkości kilkudziesięciu tysięcy zł. Jeśli przeznaczają się tak dużą kwotę na mecenat, to chyba są plany co do jej wydatkowania. I tutaj Pan Marszałek powiedział, że w tym miejscu właśnie, w tym rozdziale znajdują się środki na podwyżki dla pracowników instytucji kultury. Dlaczego nie w dotacji podmiotowej ? Dlaczego jest akuratnie to w rozdziale tutaj związane z mecenatem nad działalnością kulturalną. Tego akurat nie potrafię zrozumieć. Szanowni Państwo ! Cieszy zwiększenie środków na otwarty konkurs wniosków na prace konserwatorskie i restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru. Przypominam, że w uchwale budżetowej było to 500 tys., w ciągu roku zostały środki zwiększone, natomiast obecnie jest to planowane 2 mln. Żałuję jednak, Panie Marszałku, że w ślad za tym nie pójdzie zmiana regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie czy też roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego tak, aby umożliwić dotowanie prac przy zabytkach znajdujących się również w gminnej ewidencji zabytków. Wiele zabytków w Polsce ulega zniszczeniu i są to przeważnie obiekty znajdujące się w prywatnych rękach. I często zły stan obiektów wynika nie ze złej woli właściciela czy z braku środków, czy mechanizmów pomocy ze strony ...

przepraszam, lecz z braku środków, czy mechanizmu pomocy ze strony państwa czy samorządu. Uważam, że tutaj należałoby w ciągu roku być może pomyśleć jednak o zmianie regulaminu. Ale to jest przyszłość. Na obecną chwilę dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! I w kolejności zgłoszeń, Pan Radny Maciej Kolon, udzielam głosu !
- **radny Maciej Kolon** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Pozwolę sobie kilka zdań, dosłownie krótką wypowiedź. W dobie szalejącej inflacji, panującej drożyzny, które zawdzięczamy waszym rządóm, budżet powinienem być wyjątkowo przemyślany, a nie jak przez ostatnie lata rządów, przepalane bezsensownie pieniądze takie jak na kongres na *Stadionie Śląskim*, czy finansowanie za grube pieniądze ambasadorów *Stadionu Śląskiego*, czy też kolegi, tj. Pana kolegi, Witolda Bańki, który za nic nie robienie, do dziś nie wiemy, ile set tysięcy zarobił. Ośmieszycie *Stadion Śląski* niszcząc murawę, a jedynie co potraficie to urządzać fikcyjne śluby na stadionie. Drenujecie(?) spółki perfekcyjnie i to wam naprawdę dobrze wychodzi. Dziękuję !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! I w kolejności zgłoszeń Pani Radna Ewa Żak, udzielam głosu !
- **radna Ewa Żak** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie i Panowie Radni ! Przeczytałam bardzo uważnie projekt budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok. Stwierdzam, że jest w nim kilka dobrych propozycji, m.in. 2 mln zł na remonty zabytków w naszym województwie, remont dachu w Pałacu Rosta, który obecnie jest siedzibą Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej w Bielsku-Białej oraz środki na kolej Skoczów – Cieszyn – Bielsko. Natomiast nie zauważyłam ani w wieloletniej prognozie, ani w budżecie, środków finansowych na kompleksowy remont drogi wojewódzkiej nr 942. Wprawdzie ostatnio 2 km tej drogi zostały wyremontowane, ale droga, jak pisałam w moich interpelacjach, wymaga gruntownego remontu, a w miejscach szczególnie narażonych na działania czynników przyrodniczych, wzmocnienie konstrukcji. Otrzymałam odpowiedź na moją interpelację, że Zarząd postara się, aby budżecie były te pieniądze. Natomiast ja ich nie widzę. Zabrakło w budżecie środków dla Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej pomimo, że nowy dyrektor tej placówki o nie wnioskował. Trudno nie zauważyć, że niektóre górnośląskie instytucje kultury otrzymały w budżecie na rok 2022 więcej pieniędzy niż w roku ubiegłym. Chcę odnieść się także do zaplanowanych w budżecie na rok 2022 pieniędzy na ochronę zdrowia, a konkretnie do sposobu podziału tych pieniędzy. Są wśród szpitali tacy rekordziści, którzy od początku tej kadencji otrzymali ponad 20 mln zł dotacji od Województwa Śląskiego. Ja odniosę się tylko do czterech szpitali, ponieważ to są największe szpitale. Pierwszy – Szpital Specjalistyczny nr 5

im. Św. Barbary w Sosnowcu – na 2022 rok ma w budżecie zaplanowane 18 mln 361 tys., a w latach 2019-2020 i do sierpnia – tak jak pisałam w interpelacjach, do sierpnia mam te informacje – otrzymał 21 mln. Szpital Specjalistyczny Najświętszej Marii w Częstochowie – w budżecie na rok 2022 otrzymuje 5 mln, a w latach 2019-2020 i do sierpnia 2021 otrzymał 22 mln 425 tys. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Bytomiu otrzymuje w budżecie 5 mln 605 tys., a w latach 2019-2020 i do sierpnia 2021 otrzymał 17 mln 138 tys. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Rybniku otrzymuje w budżecie 8 mln 989 tys. zł, a w latach 2019-2020 i do sierpnia 2021 otrzymał 10 mln zł. Jest jeszcze Szpital Wojewódzki w Bielsku-Białej, który w budżecie otrzymuje tylko 500 tys. zł, a w latach 2019-2020 i do sierpnia 2021 otrzymał 11 mln 723 tys. Długo jeszcze można by wymieniać, ale skupiłam się tylko na największych szpitalach. Z mojej analizy wynika, że szpitale z południowej części subregionu województwa śląskiego są pokrzywdzone. Panie Marszałku ! Na terenie województwa śląskiego są także małe szpitale, które w przeciągu 3 lat bieżącej kadencji nie otrzymały nic, albo prawie nic. Nie wierzę, że te szpitale nie mają potrzeb remontowych, sprzętowych, czy innych. Kiedyś w Sejmiku od Pana Wolnika, który był Przewodniczącym Sejmiku, usłyszałam, że środki na śląską służbę zdrowia to krótka kołdra i nie wszystkich można nią przykryć. Jak wykazałam powyżej jest to bardzo mała kołderka, za to bardzo gruba i przykrywa wyłącznie wybrańców. Moim zdaniem trzeba puch z tej kołdry przesypać do większej poszwy. Będzie wtedy cieńsza, ale na tyle większa, że zmieści się pod nią i ogrzeje więcej potrzebujących. Oczekiwałam od tego budżetu sprawiedliwego podziału środków na służbę zdrowia. Panie Marszałku ! Musimy pamiętać, że pieniądze, które dzielimy na służbę zdrowia, to środki wypracowane przez wszystkich mieszkańców województwa śląskiego. To są nasze śląskie pieniądze. Nie może być tak, że jedni spijają śmietankę, a drudzy obywają się smakiem. Jako radna Sejmiku Śląskiego muszę się upomnieć o mieszkańców subregionu południowego województwa śląskiego oraz wszystkich tych mieszkańców, którzy czują się pominięci. Przekazuję Panu Marszałkowi odpowiedź jaką otrzymałam na moją interpelację dotyczącą służby zdrowia, aby mógł się Pan zapoznać, przeanalizować i wyciągnąć z niej wnioski na przyszłość. Ponieważ w tym budżecie jest sporo dobrych propozycji, będę głosować za tym budżetem, ale oczekuję, aby taki podział pieniędzy na śląską służbę zdrowia już nigdy nie miał miejsca. Dziękuję za uwagę !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! I w kolejności zgłoszeń Pani Radna Urszula Koszutska, udzielam głosu !
- **radna Urszula Koszutska** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Ja mam krótkie pytanie. Wszyscy słyszymy o *Polskim Ładzie*, który będzie wprowadzany od przyszłego roku. Chciałam zapytać czy mamy obliczone w dochodach straty związane z *Polskim Ładem* ? I drugie pytanie – czy

ewentualnie dofinansowanie rządowe te straty – czy być może nie będzie żadnych strat – nam ureguje ? Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej !
I kolejny głos, Klaudiusz Komor, udzielam głosu !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Ja bym chciał tutaj w pełni zgodzić się z Panią Radną Ewą Żak. Jej analiza jest bardzo dokładna i pokazuje właśnie ten rozdźwięk pomiędzy naszymi szpitalami na południu, a szpitalami położonymi *bliżej centrali*, jak to się mówi. Wiem, że to zwykle tak jest łatwiej, *koszula bliższa ciału* i jeżeli jest krótka kołdra, tak jak tu było powiedziane, to zawsze najlepiej przykryje się ten w środku, a ci na bokach łóżka po prostu marzną. Myślę, że tutaj taki sposób podziału, jaki jest zaproponowany w tym projekcie budżetu, jest wysoce niesprawiedliwy i również uważam, że należałoby tutaj spojrzeć na te szpitale z południa trochę bardziej przychylnym okiem. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Została wyczerpana jak gdyby lista osób, która się zgłosiła do dyskusji. Czy Pan Marszałek chciałby się ustosunkować ? ... Oj przepraszam, nie zauważyłem wcześniej, udzielam głosu ... Pan Mirosław Mazur, udzielam głosu !

- **radny Mirosław Mazur** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Koleżanki i Koledzy Radni ! Szanowni Państwo ! My jesteśmy konstruktywną opozycją, mimo faktu, że wy Państwo nie zachowujecie nawet pozorów współpracy i pomimo, że w przeszłości negowaliście i krytykowaliście praktycznie każde posunięcie ówczesnego Zarządu tylko dlatego, że nie był wasz. Jesteśmy konstruktywną opozycją i pokazujemy to przy głosowaniach konkretnych projektów, ale są takie, których poprzec nie sposób. Cóż można powiedzieć o tym proponowanym dzisiaj budżecie oprócz tego, że jest poprawny ? Bo Pani Skarbnik, z którą mieliśmy okazję współpracować, zna się na swojej robocie, a gdyby poprawny nie był, to nie można by go było dzisiaj po prostu procedować. Słuchanie więc peanów na temat tego budżetu może przyprawić o mdłości, bo budżet jest, delikatnie mówiąc, taki sobie. Nie jest, jak się Państwo wyrażaliście przy przejmowaniu władzy, impulsem do rozwoju naszego regionu. Widać to było z tych wszystkich slajdów porównawczych. Dalej jesteśmy w miejscu, gdzie byliśmy, a może czasami dalej. Budżet przygotowano na wątłych filarach stanu prawnego i finansów Państwa na wrzesień i październik, gdy tymczasem sytuacja, jak Państwo doskonale wiecie, jest bardzo dynamiczna i wcale nie rokuje optymistycznie. Będąc przedmiotem samozadowolenia, przechwalstwa, wzrosty bowiem wynikają z inflacji, a inflacja to drożyzna, więc większe wpływy, ale zapewne jeszcze większe wydatki. Wprowadzony na prędko *Nowy Ład* to sporo znaków zapytania, ale przede wszystkim ingerencja w istotę

samorządności. I Państwo macie tego świadomość. Poprawa owszem, ale wynika z faktu zakończenia ambitnych i kosztownych zadań jak stadion, DTŚ – zwłaszcza stadion, projekt kiedyś szczególnie krytykowany przez Państwa, dzisiaj stanowi waszą podstawę do waszego PR-u i marketingu. Kongresy, zawody, itd., itd. Proszę Państwa ! Słaba realizacja projektu Planetarium, finansowanie wątpliwych przedsięwzięć, jak dla przykładu Panteon, brak zdecydowanych inicjatyw antysmogowych, brak działania dla ochrony przed depopulacją i zwiększającą dzietność, żeby nie szukać daleko, np. in vitro, w czym moglibyście pomóc waszemu rządowi, który ewidentnie sobie nie radzi w tej kwestii i nie tylko w tej kwestii, ale również w wielu innych. Środki UE, Unii Europejskiej, stojące pod znakiem zapytania. Oto twarz tego projektu. Nie tego oczekujemy jako radni i nie tego oczekują reprezentowani przez nas mieszkańcy. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Pan Marszałek, tak ? Proszę bardzo. Jeszcze może Panie Marszałku, bo Pan Czarnynoga ... Nie wiem, czy może na końcu ? ... Proszę bardzo !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowni Państwo Radni ! A łudziłem się, że to *Betlejemskie Światelko Nadziei* przeleje się też do Państwa intelektualnej treści ... ale łudziłem się. Ale taka praca, że jednak wiara w ludzi jest duża, rozczarowanie jeszcze większe. Z całym szacunkiem, Szanowni Państwo – tu zwracam się do Pana Kolegi Mazura, Pana Radnego Kolona – takich bzdur to ja dawno nie słyszałem. Przepraszam za taką szczerą chłopską, ale to są totalne bzdury co wy opowiadacie. Pomieszaście wszystko do jednego kotła, powiązaście ... nie wiem co jeszcze, nie wiem, dziura ozonowa ? Nie wiem co jeszcze wam przyjdzie do głowy ? Wina PiS-u, Chelstowskiego, radnych PiS-u, wszystko jest naszą winą. Jak Panu będzie lżej, Panie Radny Mazur, to przyjmijmy taką arytmetykę – odpowiadamy za całe zło świata. I myślę, że Pana świat będzie prostszy. Naprawdę, jak 3 lata temu obejmowaliśmy urząd, jeden wskaźnik – wydatki majątkowe – ja Panu osobiście na Pański adres wyślę informacje, jakie były w ostatnich latach za Państwa czasów. A wydatki majątkowe to kwintesencja samorządu i jaki jest wzrost. Do 800 mln ? Do 700 mln ? Nigdy się tutaj nie bawiłem w roztrząsanie Państwa pomysłów, ale utworzenie spółki *Stadion Śląski*, gdzie Pan Kolon pracował, świetnie zarabiał i teraz macie Państwo czelność jakiegokolwiek uwagi czynić ? Przecież ta konstrukcja tej spółki jest idiotyczna. To przez Państwa decyzje płacimy podatek VAT, który trafia w próżnię – bo to są Państwa pomysły. I taka jest rzeczywistość. I ja mogę każdą sesję, do końca kadencji, każdą Państwa głupotę tutaj pokazać. Tylko będziemy tracić czas na budowanie, czy na pokazywanie tych absurdów ? I finansowo to jest bardzo dobry budżet. Oczywiście chciałoby się tutaj dać 3 mld zł, ale jest tyle, ile jest i jest to racjonalne. I jest więcej za Państwa czasów niż było. Ja rozumiem, że może się Państwu PiS nie podobać. Rozumiem, naturalne,

ale bądźcie rozsądni w tych swoich wnioskach i opiniach, bo jak jesteście przeciw, czy wstrzymujecie się, to jesteście przeciwko inwestycjom, przeciwko podwyżkom, przeciwko temu żeby mieszkańcy i pracownicy naszego regionu zarabiali więcej i się rozwijali ... żeby koleje nie jeździły, to jest wasze marzenie. Najlepiej wszystko do kosza. Myślałem, że stać na jakąś racjonalną tutaj polemikę, ale widzę, że nie stać. Miesiąc temu musiałem Państwa inwektyw wysłuchać, naprawdę z wielką pokorą, ale takich bzdur już nie będę akceptował. Jeżeli Państwo macie jakieś fakty, że jest coś nie tak, niezgodnie z literą prawa, Panie Kolon, to proszę o informację do odpowiednich służb, a nie gadanie bzdur. I to tyle co mogę Państwu dzisiaj powiedzieć, bo wszystko jest zapisane. Ja nie wiem czyście w ogóle przejrżeli stronę po stronie, bo nie słyszałem na żadnej komisji jakichś wniosków z Państwa strony. Jest najwięcej środków na inwestycje od lat. Rok po roku, rok po roku. Absurd Państwa myślenia o budżecie, w ogóle polityce jest taki, że nawet jak myśmy przejmowali władzę w 2018 i przygotowaliśmy budżet, wasz budżet, wyście się wstrzymali przy własnym budżecie na 2019, bo nie było już czasu na jego zmianę. Też było źle, bo to jest wasz budżet. Ludzie kochani ! Wy się opamiętajcie trochę w tej polityce i w ogóle chyba adres żeście pomylili dawno temu. Przepraszam za emocjonalny ton, ale naprawdę nie idzie tego słuchać tutaj sesja w sesję, bzdur i obrażania każdego na prawo i lewo. Pokaż Panie Radny Mazur w tym budżecie co jest złe, pokaż paragraf, wskaż, który jest zły ? Jak sobie popatrzę paragraf po paragrafie, to mamy wszędzie wzrosty. Jak kulturę przejmowaliśmy, Pan Radny Czarnynoga pamięta, 164 mln. To były Państwa nakłady na kulturę, gdzie bida i nędza, każdy dyrektor przychodził i mówił: *nie mam na podwyżki, nie ma praktycznie na nic*. Teraz jest 207 mln – też źle ! Jak tego można słuchać ? Jeżeli chodzi o szpitale, Szanowni Państwo, jak sobie popatrzymy na rok 2020, trudny rok covidowy, ten też jest trudny, mnóstwo pieniędzy poszło na inwestycje. 51 mln jeżeli chodzi o samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej. W tym roku to będzie około 30 mln zł na inwestycje. Jeżeli to jest mało, owszem można tak to stwierdzić, że jest mało, ale uważam, że tych środków jest bardzo dużo. Jak porównamy do przeszłości, to zdecydowanie jest więcej niż było. Nie ten samorząd, nie ten Marszałek odpowiada za to, że mamy szpitale w różnych częściach województwa. Staramy się te pieniądze dzielić uczciwie, nie wedle myślenia *moja chata z kraja*, żeby to do wszystkich Państwa tutaj dotarło, ale uczciwie do tego, gdzie są potrzeby, gdzie są inwestycje, czy w Częstochowie, czy w Bielsku, czy w Bytomiu, czy w Sosnowcu. Każdy szpital ma swoją funkcję, taką czy inną. Mógłbym dzisiaj wskazać pewne ruchy, które nie działają dla dobra opieki zdrowotnej w naszym regionie, w gronie samorządowców. Dlatego trzy tygodnie temu spotkaliśmy się tutaj i zaczęliśmy rozmowę o przyszłości służby zdrowia ... między samorządem regionalnym i lokalnym. Ale trzeba rozmawiać, trzeba szukać tych rozwiązań. I tak jak powiedziałem, w pierwszym kwartale 2022, gdy będziemy dzielić wynik finansowy, jeszcze więcej środków będzie na poszczególne zadania. Co do informacji o *Polskim Ładzie*. Pani Skarbnik udzieli

Państwu wyczerpujących informacji, bo to było jedyne merytoryczne pytanie. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Marszałku ! Czy są jakieś inne zgłoszenia jeszcze ? ... Proszę bardzo Pani Skarbnik ... Proszę bardzo !

- **Pani Elżbieta Stolorz-Krzysz, Skarbnik Województwa** – dziękuję bardzo ! Szanowny Pani Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Jeśli chodzi o skutki wprowadzenia *Nowego Ładu, Polskiego Ładu*, i brakujące ... stwierdzenie czy środków jest mniej, czy więcej, to trudno na ten moment powiedzieć. W Województwach nie były prowadzone takie szacunki, natomiast patrząc na wzrost wpływów PIT-u i CIT-u, gdzie udziały są liczone po raz pierwszy nie od wykonanych wpływów, a od planowanych – a te planowane w budżecie państwa są wysokie – jak również patrząc na wzrost 94 % części ogólnej subwencji, zwłaszcza subwencji wyrównawczej, czy regionalnej, a subwencja jest uzupełnieniem dochodów, na ten moment może tak duży wzrost, o którym mówił Pan Marszałek – 11 % – wzrost dochodów budżetu, to na ten moment można stwierdzić, że braki, dziury, które powstaną, czy mogą powstać, są w jakiś sposób zasypane. Ale również uczciwie na wszystkich komisjach mówiłam o tym, że system wprowadza zasadę taką, że w 2022 roku otrzymamy równo 1/12 z oszacowanych przez ministerstwo, przez rząd wpływów i dopiero po rozliczeniu roku '22 dowiemy się jako Województwo, czy dostawaliśmy za mało, czy dostaliśmy za dużo. I trzeba będzie w przyszłych latach korygować albo zwracać, korygować w dół, bo otrzymaliśmy za dużo, albo będzie nam budżet państwa płacił to, zwróci nam to, co otrzymaliśmy mało. Na dzisiaj trudno powiedzieć jak będzie wyglądał rok '22 i jakie wpływy – a Województwo żyje z PIT-u i CIT-u oraz z wielkości subwencji, subwencja, część oświatowa subwencji niewiele wzrosła – około 2 mln. Są to kwoty szacunkowe. Po uchwaleniu i opublikowaniu budżetu państwa to będzie pierwszy sygnał, czy te szacowane wielkości, które uzyskaliśmy w ustawowym terminie do 15 października od Ministra Finansów, pozostaną potwierdzone, czy już zostaną skorygowane. Tak, że trudno mi w tej chwili bardziej merytorycznie rozwinąć tę myśl wpływów PIT-u, CIT-u i wpływu na to *Polskiego Ładu*. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Skarbnik za to dodatkowe wyjaśnienie. Ponieważ nie mamy więcej zgłoszeń w dyskusji, oczywiście wszelkie wątpliwości zostały wykazane, przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za

26

przeciw   3
wstrzym.   15

9. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok (druk VI/475):

- przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
  - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
  - dyskusja,
  - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2022 rok
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – oczywiście w tym punkcie mam wystąpienie Pana Marszałka, ale ponieważ zgodnie z naszą sugestią to się odbyło razem, podobnie jest z opinią Komisji Budżetu, Skarbu... – była przedstawiona. I w tej chwili myślę, że nie będzie błędem jeżeli przejdziemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za   26
przeciw   3
wstrzym.   15

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...uchwała w sprawie budżetu została przyjęta. Bardzo Państwu dziękuję, Panu Marszałkowi i Pani Skarbnik. I przechodzimy do punktu 10 porządku obrad...

10. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2021 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2022 roku (druk VI/485):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna. Czy inne komisje opiniowały przedmiotowy projekt uchwały ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Również nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	29
przeciw	9
wstrzym.	6

11. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 (druk VI/482):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna. Czy inne komisje opiniowały przedmiotowy projekt uchwały ? ... Nie widzę tutaj zgłoszeń. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Również nie widzę, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	2
wstrzym.	15

12. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok (druk VI/484):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów tej sprawie jest pozytywna. Czy inne komisje opiniowały przedmiotowy projekt uchwały ? ... Nie widzę zgłoszeń. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Również nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	2
wstrzym.	15

13. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany w planie dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku przez jednostki oświatowe oraz finansowanych z nich wydatków na 2021 rok (druk VI/483):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów jest w tej sprawie pozytywna. Również opinia Komisji Edukacji, Nauki i Kultury jest pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	4

14. Podjęcie uchwały w sprawie nadania statutu Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego (druk VI/478):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Statutowo-Regulaminowej jest w tej sprawie pozytywna. Jednakże komisja wniosła poprawki do tekstu statutu. Poprawki te zostały Państwu przesłane drogą mailową. O ich prezentację poproszę Pana Stanisława Jaszczuka, Zastępcę Przewodniczącego Komisji Statutowo-Regulaminowej. Bardzo proszę o odczytanie poprawek, które komisja przyjęła na swoim posiedzeniu w środę.
- **radny Stanisław Jaszczuk** – [brak dźwięku] ...przepraszam, to jeszcze raz powtórzę. Na posiedzeniu w dniu 8 grudnia Komisja Statutowo-Regulaminowa przegłosowała poprawki, omówiła również projekt w całości uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie nadania Statutu Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego – druk VI/478. Tych poprawek było w sumie 6. Ja nie wiem, czy je czytać, bo Państwo tekst tych poprawek wszyscy dostali. W każdym bądź razie, te 6 poprawek zostało przez komisję w całości przegłosowane. I po przyjęciu tych poprawek komisja jednogłośnie przyjęła uchwałę w sprawie nadania Statutu Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego. Referuje to wiceprzewodniczący, ponieważ Pani Przewodnicząca miała problemy techniczne i nie mogła być z nami, ale to nie zmienia faktu, że w sprawie tych poprawek, wszyscy jednogłośnie przyjęliśmy je bez uwag. Dyskusja była dosyć długa, również tutaj przedstawiciele Sejmiku Młodzieżowego się wypowiedzieli, no i efekt naszych prac Państwo otrzymali, z uwzględnieniem tych poprawek. Rekomendujemy przyjęcie uchwały w całości wraz z tymi poprawkami. Dziękuję bardzo !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Faktycznie mieliśmy taki feralny dzień, że sprawy techniczne na Komisji zarówno Budżetu, jak i na Statutowej dały się we znaki. Na szczęście

dzisiaj mamy bardzo dobrze, więc przechodzimy do pytania: czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Pani Dorota Konieczny-Simela, udzielam głosu !

- **radna Dorota Konieczny-Simela** – bardzo dziękuję ! Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Koleżanki i Koledzy Radni ! Szanowni Państwo ! Proszę Państwa ! Jestem nauczycielem i przez wiele lat tak się składa, że byłam opiekunem samorządu uczniowskiego w szkole. Wydaje mi się, że głosując tę uchwałę powinniśmy naprawdę wziąć pod uwagę fakt, że samorządność buduje się u podstaw. Dawanie młodym ludziom poczucia sprawczości, to właściwie wydaje mi się gdzieś najważniejsza rola w tych naszych relacjach pomiędzy Sejmikiem Młodzieżowym a Sejmikiem Województwa. Proszę Państwa ! To my wychowujemy swoich następców. Jeśli oni nie będą odczuwali naszego wsparcia, ale też nie będą czuli, że mamy do tych młodych ludzi zaufanie, to przestaną wierzyć w demokrację, przestaną wierzyć w to, że ich rola ma tutaj sens. Ja chciałabym zwrócić Państwu uwagę na zapis preambuły do tego statutu, która to preambuła brzmi tak: *w trosce o dobro młodzieży, mając na uwadze potrzeby aktywnego uczestnictwa...* Potem dalej ... *w budowaniu demokratycznego i obywatelskiego społeczeństwa, realizując ustawowy obowiązek wspierania i upowszechniania idei samorządności wśród mieszkańców województwa.* Bardzo ładnie zaczynamy jako Sejmik, natomiast proszę Państwa, nie wiem czy zwróciliście Państwo uwagę na kilka zapisów, o których my naprawdę mocno jako radni koalicji dyskutowaliśmy. I ja pozwolę sobie tylko odnieść się w tej chwili do § 15. Jak bowiem będzie wybierany ten Sejmik. Ja wiem, że nie ma jakby złotego środka, ale zwróćcie Państwo uwagę na proponowany w statucie zapis, który mówi tak: *komisja wyborcza liczy 9 osób.* A ta Komisja Wyborcza w świetle § 16 wskazuje 45 młodzieżowych radnych. I w tej komisji, proszę Państwa, w skład tej komisji wchodzi trzech przedstawicieli Sejmiku Województwa Śląskiego, w tym Przewodniczący, dwóch przedstawicieli Zarządu, dwóch przedstawicieli urzędu oraz dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych zrzeszających młodzież. W świetle naszej współpracy, która już na tym poziomie układa się tak jak się układa, że my, przypominam, nadal proszę Państwa jako reprezentanci klubu nie mamy ani wiceprzewodniczących, ani przewodniczących, to wiara w to, że wśród tych trzech przedstawicieli Sejmiku Województwa Śląskiego, którzy będą, przypominam, wskazywać wprost 45 radnych młodzieżowych, znajdzie się ktoś od nas – jestem sceptyczna. Dalej idąc, dwóch przedstawicieli Zarządu, no to nadal mamy proszę Państwa już de facto właściwie przewagę. A do tego jeszcze dwóch przedstawicieli urzędu. Dla mnie sprawa jest oczywista. To Państwo właściwie jako Zarząd zamierzacie wskazać 45 radnych. Mało tego, enigmatyczność zapisu, że dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych zrzeszających młodzież – i nigdzie, w żadnym momencie nie ma tutaj wskazówki jak wybranych, no to właściwie 9 osób wskazanych przez Marszałka Województwa będzie wybierało 45 młodzieżowych

radnych. Jak ci młodzi ludzie mają wierzyć w demokrację ? Mają wierzyć w to, że złożenie przez nich tego swojego CV, spełnienie tych wszystkich kryteriów, da im szansę na to, żeby zostali wybrani. Ja mam naprawdę potężne wątpliwości proszę Państwa i chciałabym żebyśmy się zastanowili nad tym, bo to jest młodzieżowy sejmik, oni oczywiście mają się od nas uczyć, ale uczmy ich czegoś dobrego, uczmy ich poczucia sprawczości i poczucia, że ta demokracja z wszystkimi jej mankamentami jednak czasami działa. Bardzo Państwa proszę o rozważenie, czy my rzeczywiście musimy głosować takie zapisy ? Jeszcze mam jedno pytanie, ponieważ Pan sprawozdając powiedział, że rozpatrywała komisja wnioski złożone przez młodzieżowych radnych. Czy Państwo moglibyście nam powiedzieć, ile wniosków młodzieżowych radnych zostało uwzględnionych? Bo ja rozmawiałam z koleżanką Lucyną Ekkert, która była w czasie tego ... oczywiście brała aktywny udział w czasie tej komisji i o ile wiem, to tam naprawdę te wnioski – nie wszystkie oczywiście miały rację bytu – ale większość Państwo odrzuciliście wniosków młodzieżowych radnych. Bardzo proszę o odniesienie się do pytania, ale też o zastanowienie się czy my w tej 15. naprawdę oddajemy cały wybór w ręce Zarządu de facto. Zobaczcie Państwo jak jest skonstruowany ten zapis. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Oczywiście poproszę potem Panią Marszałek czy Panią Dyrektor o odpowiedzi łączne. Udzielam głosu Pani Alinie Bednarz, bardzo proszę !

- **radna Alina Bednarz** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo Goście ! W pełni zgadzam się z moją przedmówczynią, koleżanką Dorotą Konieczny-Simela i chciałabym do wypowiedzi mojej koleżanki dodać jeszcze, odnosząc się do kilku paragrafów w nowym Statucie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego. Zacznę tutaj od § 5 aktualnie obowiązującego regulaminu, który mówi, że *Sejmik jest ciałem apartyjnym*. W nowym statucie, ten paragraf przybiera nr 4 i brzmi: *Sejmik jest apartyjny i apolityczny w swoich działaniach*. O ile zapis poprzedni, że Sejmik jest ciałem apartyjnym, gdzie słowo *ciało* może być rozumiany jako całość gremium, kolegium jest dla każdego jasny i zrozumiały, o tyle stwierdzenie, że coś ma być apartyjne, apolityczne w swoich działaniach, może budzić i budzi sporo wątpliwości i to sporo wątpliwości młodych ludzi, radnych sejmiku. Z całą pewnością może należałoby je doprecyzować, bo czy sformułowanie *apartyjny w działaniach* mamy rozumieć, że radni Sejmiku nie mogą należeć do żadnej partii – pytają młodzi ludzie. A może oznacza to, że Sejmik nie powinien współpracować z osobami należącymi do jakiegokolwiek partii ? O to też pytają młodzi ludzie. Czyli co ? Sejmik nie powinien współpracować np. z przedstawicielami Zarządu Województwa Śląskiego tymi, którzy są związani z jakąś partią ? Czyli to oznaczałoby również, że prac Sejmiku nie powinna nadzorować Pani Dyrektor

Ewa Węglarz, bo jest członkinią partii Solidarna Polska. Ale abstrahując już od apartyjności zastanawiam się dalej, jak Młodzieżowy Sejmik ma być apolityczny? Skoro w założeniu ma wpływać na decyzje związane z młodzieżą i kreować politykę regionalną. Jest to raczej nierealne żeby gremium, które ma w założeniu działać na rzecz pewnych środowisk, oddziaływać na nie, angażować się w różnego rodzaju przedsięwzięcia społeczne, było apolityczne. Tak wszystko co nas w życiu otacza jest związane z polityką – przedszkola, szkoły, praca, studia, zmiany klimatyczne, ekologia, zdrowie. Niestety, wszystko lub prawie wszystko w naszym życiu zdeterminowane jest decyzjami politycznymi. Ktoś, kto ten zapis w jakimś celu wprowadził, że Sejmik ma być apartyjny i apolityczny w działaniach, pomimo sprzeciwu młodzieżowych radnych, powinien go doprecyzować tak, by młodzi ludzie wiedzieli co on dla nich oznacza, a nie gubili się w domysłach. Kolejny zapis, moim zdaniem kuriozalny, to § 18 pkt 5, który mówi, że radny ma obowiązek dążyć do stanowienia wzoru do naśladowania w swoim środowisku poprzez odpowiednie zachowanie i dawanie dobrego przykładu innym. Ten zapis, tak jak wnioskowała młodzież, powinien być całkowicie usunięty, bo jest niejednoznaczny. Tym bardziej, że powyżej jest podobny, który mówi, że radny ma obowiązek reprezentować godnie Sejmik w środowisku lokalnym. Ewentualnie zwrot *radny ma obowiązek*, może należałoby zamienić na *radny powinien*. Kolejny punkt – § 37 pkt 1 i pkt 2 ... w zasadzie pkt 2. Pkt 2 § 37 mówi, że wszystkie treści zamieszczone na stronie *młodzislaskie.pl* oraz w serwisach społecznościowych, powinny być uzgadniane z właściwym departamentem. Ten zapis ... młodzież zaproponowała zapis inny: *oficjalną stroną internetową Sejmiku jest strona młodzislaskie.pl. Sejmik może korzystać z serwisów społecznościowych, administratorem na portalach społecznościowych jest Przewodniczący Sejmiku lub osoby przez niego uprawnione*. Departament w żadnym wypadku nie powinien ingerować w to, co publikują radni Sejmiku na sejmikowych portalach społecznościowych. Tym bardziej, że te serwisy nie są własnością departamentu. Wprowadzenie takiego zapisu, moim zdaniem oznacza wprowadzenie cenzury, która polegałaby na tym, na kontrolowaniu wszelkich przekazów zanim zostaną one opublikowane i zakazie publikowania czegokolwiek bez zgody odpowiedniej instytucji. To przede wszystkim jednak próba ograniczenia wolności słowa, którą na szczęście ciągle jeszcze nam Polkom i Polakom zapewnia Konstytucja w art. 54 w ust. 2. Niestety, Szanowni Państwo, ten statut nie jest statutom młodzieży lecz statutom departamentu. Większość zmian i zapisów statutu proponowanych przez radnych Młodzieżowego Sejmiku, nie została uwzględniona. A może została uwzględniona – oczekuję tutaj na odpowiedź Pana Wiceprzewodniczącego Komisji. Moja wiedza jest taka, że nie została uwzględniona. A w preambule jest napisane, że statut ustanawia się w trosce o dobro młodzieży, mając na uwadze potrzebę aktywnego uczestnictwa młodych ludzi w procesie budowania wzrastającego w wartościach demokratycznych i obywatelskiego społeczeństwa. Kończę moją wypowiedź kierując do Państwa prośbę o refleksję nad tym

cytatem, który przed chwileczką przeczytałam, ale także nad statutem. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję !
I w kolejności zgłoszeń Pani Lucyna Ekkert, udzielam głosu !

- **radna Lucyna Ekkert** – dziękuję bardzo ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Państwo ! Projekt uchwały w sprawie nadania statutu Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego opiniowała Komisja Statutowo-Regulaminowa, bo to należy do jej kompetencji, ale szkoda, że tylko ta komisja. Ja zresztą o tym mówiłam podczas posiedzenia właśnie naszej komisji. A może, Panie Marszałku, należałoby powołać zespół ? Tak jak miało to miejsce poprzednio w 2017 roku przy opracowaniu *Regulaminu Młodzieżowego Sejmiku*, w skład którego wchodziłoby przedstawiciele obecnego Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego, Radni Sejmiku Województwa Śląskiego, pracownicy Departamentu Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą, osoby z Zarządu. Sądzę, że tak wybrane gremium, wypracowałoby kompromisowy projekt tego aktu prawnego. Ale wróćmy do komisji. Zgłosiłam przeszło 20 poprawek. Każdą z nich omawialiśmy długo i wnikliwie. I tu podziękowania dla całej komisji. W trakcie dyskusji z niektórych moich propozycji wycofałam się, przyjmując wyjaśnienie obecnego na komisji Pana Mecenasa, członków komisji, czy też Pani Wicedyrektor Departamentu Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą. Zgłoszone przeze mnie niektóre poprawki miały charakter porządkujący, niektóre wymagały doprecyzowania treści, niektóre zmiany treści, a zaproponowałam też nowe paragrafy i tak samo niektóre obecne zapisy. Ale proponowałam, by niektóre zapisy wykreślić. Jeśli mamy uchwalić akt prawny, to niech on będzie poprawny, zgodny z przepisami i z techniką prawodawczą. I pod tym względem taki jest. Na miarę oczywiście naszej wiedzy i umiejętności. Głosowałam za jako za dokumentem, ale ... no właśnie, zawsze jest jakieś *ale*. Nadając statut Młodzieżowemu Sejmikowi Województwa Śląskiego chcemy umożliwić przecież młodym ludziom udział w procesie decydowania o sprawach związanych z młodzieżą. To oni mają reprezentować interesy młodych mieszkańców województwa śląskiego, wobec władz samorządowych. Młodzieżowy Sejmik Województwa ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Przecież to wynika z ustawy, na podstawie której nadajemy ten statut. Zasady współpracy młodych radnych z samorządem województwa powinny opierać się na działaniach opartych na wzajemnym zaufaniu, otwartości, przejrzystości i szacunku. Zapisy niektórych paragrafów temu przeczą. Ingerują zbyt mocno w samodzielność i taką pewną autonomię Młodzieżowego Sejmiku – i te zgłaszałam do wykreślenia. Ubolewam nad faktem, że taka propozycja nie spotkała się z akceptacją pozostałych członków komisji. Szkoda. Teraz okazuje się, że te moje propozycje zbieżne są z dzisiejszymi uwagami przedstawionymi przez Koleżanki Radne. Szanowni

Państwo Radni ! Szanowny Zarządzie ! Czy chcemy mieć partnera w podejmowaniu działań dotyczących młodzieży jakim będzie Młodzieżowy Sejmik Województwa Śląskiego, czy posłusznego wykonawcę poleceń Zarządu ? Ja wybieram to pierwsze. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! I Pan Radny, Pan Przewodniczący, w tej funkcji Pan Stanisław Jaszczuk, udzielam głosu !

- **radny Stanisław Jaszczuk** – myślę, że Pani Lucyna Ekkert tutaj mniej więcej zobrazowała jak wyglądała dyskusja na komisji. Natomiast co do Pani Radnej Doroty Konieczny-Simela. Otóż Komisja Wyborcza nie jest ciałem, które wskazuje radnych, tylko nadzoruje proces wyborczy. I nic więcej, nic ponadto. Kto inny wskazuje, tutaj organizacje, stowarzyszenia młodzieżowe. I myślę, że Pani niepokój jest nieuzasadniony po prostu, ponieważ ta komisja jest związana pewnymi regułami. Co do jej składu ja się nie wypowiadam, taki został zaproponowany. Również jeżeli chodzi o merytoryczne dyskusje nad poszczególnymi punktami. One były rzeczywiście ożywione i mniej więcej oddają te wątpliwości, które Pani Radna i Pani Lucyna Ekkert tutaj nam przedstawiła, ale były one również konsultowane z nadzorem prawnym, z naszym mecenasem, który był obecny na komisji, z nadzorem prawnym Wojewody. I część uwag Pani Lucyna Ekkert, główna inicjatorka tych zmian, które Państwo otrzymali, sama wycofała po wyjaśnieniach, a część żeśmy poddali pod głosowanie i żeśmy przyjęli. I to co żeśmy przyjęli jest efektem prac Komisji Statutowej, dlatego przedkładamy Państwu ten dokument i rekomendujemy o przyjęcie. Natomiast co do jeszcze samych przedstawicieli Sejmiku Młodzieżowego. Ja myślę, że dla nich to jest przede wszystkim szkoła demokracji. My im dajemy dokument, nad którym będą pracować. I tak jak każdy dokument, ten dokument w przyszłości być może będzie podlegał zmianom, być może sami będą wnioskować, stwierdzą co im przeszkadza, co im nie przeszkadza w pracach Sejmiku Młodzieżowego. Naszą rolą jest im pomagać, podpowiadać, wspierać ich w działaniach, w ich szkole demokracji jaką jest Sejmik i myślę, że wszyscy tutaj będziemy zgodni. Przyjmijmy ten dokument, taka jest propozycja komisji, a w przyszłości zobaczymy. Jeżeli będzie taka potrzeba, to będziemy nad nim dalej pracować i procedować. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję ! Zanim udzielię głos Pani Dorocie Konieczny-Simela, ja również jestem członkiem tej komisji. Oczywiście dyskusja była wyjątkowo długa, bo chyba komisja około 3 godzin trwała. Na przykład zwróciłem uwagę na fakt, że w aktualnym Sejmiku nie było ani jednego przedstawiciela z naszego subregionu. I to też jak gdyby świadczy, że nie do końca ten Sejmik jak gdyby działał idealnie. Czy to rozwiązanie dzisiaj jest idealne ? Na pewno nie i tak jak mówię, po tych 3

godzinach dyskusji na Komisji Statutowej – zresztą tutaj bardzo dziękuję za aktywność Pani Lucynie Ekkert – wypracowaliśmy pewien model, który pozwoliliśmy sobie przedstawić i miejmy nadzieję, że ten model zostanie wdrożony, że młodzież zostanie uaktywniona szczególnie w tych obszarach, gdzie tego nie było, czyli mówię – powiat żywiecki, bielski, cieszyński, ale może również tarnogórski, czy myszkowski. Ale w tej chwili udzielam głosu Pani Dorocie Konieczny-Simela.

- **radna Dorota Konieczny-Simela** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Ja *ad vocem* do Pana Przewodniczącego Komisji. Jeśli tak, to proszę mi wyjaśnić, jak rozumieć zapis § 16, to będzie punkt 3: *głosowanie jest tajne, każdy członek komisji oddaje głos na kartach wyborczych w ilości równej mandatowi do obsadzenia w danym okręgu, nie większy jednak niż 45. Po oddaniu głosów karty do głosowania umieszczone są w zabezpieczonej urnie. Głosowanie jest ważne jeśli w głosowaniu wzięło udział co najmniej 2/3 członków komisji wyborczej.* Czyli spośród wszystkich dopuszczonych kandydatów – bo ja nie wiem, czy ja źle rozumiem zapisy tego regulaminu, to znaczy tego statutu – zgłaszają się młodzi ludzie, przechodzą pewną weryfikację na poziomie komisji wyborczej, po czym to właśnie ci członkowie, tych 9-ciu członków komisji wyborczej wybiera 45 osób. Czy ja źle rozumiem ? Jeśli tak, to proszę mnie oczywiście skorygować, bo moim zdaniem to nie jest komisja wyborcza w znaczeniu takim, jakim my rozumiemy, że oni są tylko od przeliczenia głosów, oni będą tą 45. wskazywać. Ale jeśli się mylę, proszę o korektę...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – już udzielam głosu, na pewno wątpliwości rozwieje Pani Marszałek. Bardzo proszę !

- **Pani Beata Białowąs, Członek Zarządu Województwa** – Szanowni Państwo ! Ja może odpowiem w pierwszej kolejności Pani Radnej, żeby nie zapomnieć, na to ostatnie pytanie. W przeliczeniu oczywiście na okręgi wyborcze, więc nikt nie będzie mógł wybrać mniej lub więcej radnych. Szanowni Państwo ! A w tej chwili bardzo króciutko, ale te najważniejsze rzeczy żeby Państwu też wyjaśnić i te pytania, które Państwo Radni zadaliście, za te wszystkie pytania bardzo dziękuję. To oznacza, że osoby młode, Sejmik Młodzieżowy jest po prostu dla Państwa ważny. Ja w tym miejscu chciałam bardzo serdecznie podziękować Panu Marszałkowi, całemu Zarządowi, Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Śląskiego dlatego, że jeżeli Zarząd by się nie zgodził, to tego statutu Sejmiku Młodzieżowego i w ogóle Sejmiku by nie było. Dlatego, że ja Państwu tylko przypomnę, że funkcjonowanie sejmiku osób młodych, Sejmiku Młodzieżowego, jest fakultatywne. Ustawodawca nam pozwala to robić, ale nas nie zmusza do tego. I dlatego to też na to chciałam zwrócić uwagę, że i Zarząd, bo to w pierwszej kolejności Zarząd musiał to dać dzisiaj na sesję Sejmiku, podjął taką decyzję, że chcemy to dzieło kontynuować. Ja Państwu przypomnę, że wcześniejszy sejmik

osób młodzieżowych, funkcjonował na podstawie regulaminu, który został przyjęty wiele lat temu przez Zarząd, gdzie nie została określona w ogóle kadencja tego Sejmiku Młodzieżowego i on tak trwał, trwał i trwał. Dzięki zmianom legislacyjnym, które się odbyły w czerwcu, Pan Prezydent w czerwcu podpisał ustawę, w tej chwili mamy to uregulowane. Na pewno Państwa to interesuje jak to wygląda w innych województwach. I tutaj bardzo szybko, żebyście Państwo wiedzieli. W tej chwili tak naprawdę zostały wywieszone tylko trzy statuty, plus nasz. Ma je Województwo Łódzkie, Lubelskie, Kujawsko-Pomorskie i nasze. Ile do końca grudnia, dokładnie do 23., zostanie tych statutów przez sejmiki zatwierdzone, wtedy będziemy wiedzieć, w ilu województwach w ogóle te sejmiki będą mogły funkcjonować. I to jest ważne. I może tak bardzo szybciotko też odpowiadając na to pytanie, jak wyglądają też te komisje w innych województwach. To już Państwu, żebyście Państwo wiedzieli, że u nas jest bardzo podobnie. Jeżeli chodzi o Województwo Kujawsko-Pomorskie, w skład komisji wchodzi: Przewodniczący Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz osoby przez niego zaproszone, dwóch przedstawicieli Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dwóch przedstawicieli Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, trzech przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego, w tym jeden przedstawiciel Kancelarii Sejmiku oraz dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, czyli bardzo podobnie jak u nas. Województwo Lubuskie – dwóch radnych Sejmiku Województwa, dwóch radnych Sejmiku Młodzieżowego i w komisji rekrutacyjnej znajdują się osoby z Komisji Kultury, Edukacji, Sportu i Turystyki. Wybierają radnych na podstawie prowadzonej przez ich działalności społecznej oraz pełnionego wolontariatu, opisane w przesłanych zgłoszeniach. I Województwo Kujawsko-Pomorskie, wchodzi ... to już mówiłam o Kujawsko-Pomorskim, żebyście Państwo to mieli. I Lubuskie, dwóch radnych Sejmiku Województwa, dwóch radnych Sejmiku Młodzieżowego ... i to jakby to powtarzam Państwu. I Śląskie, mamy bardzo podobnie. W tej chwili proszę Państwa, więc tutaj nie ma jakby takiej dychotomii i rozróżnienia. I teraz jeżeli ... jeszcze jedna rzecz jeżeli chodzi o uwagi osób młodych, które nam te uwagi wysłały, bo jak Państwo wiecie, statut był konsultowany również przez środowiska osób młodych. Wpłynęło 38 uwag, zostało odrzuconych, 4 zostały częściowo uwzględnione i 15 uwag zostało uwzględnione. Co jest jeszcze ważne – chcę Państwu powiedzieć, że chcieliśmy i podeszliśmy do tego bardzo poważnie dlatego, że radni Sejmiku Młodzieżowego określili te swoje uwagi, nazwali to taką ... że powstała taka komisja, która przesłała te uwagi, ale ta komisja ukonstytuowała się tak naprawdę po terminie. Ale my stwierdziliśmy, że nie ma to dla nas znaczenia, podeszliśmy do tych uwag jako do uwag po prostu przesłanych przez osoby młode. I to co jeszcze było, i to chcę jeszcze powiedzieć, na komisji, to co też Państwo jako radni mówicie. Chcemy żeby młodzież się angażowała, żeby czuła też odpowiedzialność, dlatego m.in. na Komisji Statutowej nie potrafiliśmy zrozumieć, że radni prosili, żeby kworum było np. przy 40 % radnych, gdzie

właśnie w statucie jest 50 %, bo zakładamy, że do tego gremium jak sejmik osób młodzieżowych wchodzi osoby, które chcą się angażować i które w sposób bardzo taki kompatybilny do tego sejmiku osób dorosłych będą uczestniczyć w sposób aktywny w tym Sejmiku. A jak jesteśmy otwarci też na radnych Sejmiku Młodzieżowego, Szanowni Państwo, to świadczy o tym, że osobiście, bodajże dwukrotnie Pan Marszałek spotkał się z radnymi Sejmiku Młodzieżowego prosząc ich, że jeżeli będą mieć jakiegokolwiek konkretne propozycje, jest zawsze na te propozycje otwarty, jest do ich dyspozycji. Dzisiaj również bardzo się cieszę, bo *vis a vis* mnie właśnie stoi Pan Przewodniczący Sejmiku tego, który powolutku kończy kadencję – bo tak jak powiedziałam, ona kończy się 23 [grudnia] – i Pan Przewodniczący Sejmiku Młodzieżowego poprosił dzisiaj Pana Przewodniczącego Jana Kawuloka, żeby mógł zdać takie sprawozdanie z tego co radni Sejmiku do tej pory zrobili. I oczywiście Pan Przewodniczący Jan Kawulok, tak jak zawsze otwarty na ludzi młodych, zgodził się i dzisiaj jak Państwo widzieliście na pewno w porządku obrad, już niedługo to sprawozdanie będzie. Tak, że ja chciałam tu z pełną mocą powiedzieć, że naprawdę jeszcze raz bardzo dziękuję Zarządowi, bardzo dziękuję Komisji Statutowej, która 3 godziny obradowała nad tym statutem. Bardzo dziękuję Radnej Ekkert za bardzo konkretną, merytoryczną rozmowę. Bardzo dziękuję Panu Radnemu Kawulokowi, Panu Radnemu Jaszczukowi, bo, Szanowni Państwo, na koniec te wszystkie poprawki przeszły na komisji jednogłośnie. Byłam nawet zaskoczona, że pewne poprawki, które wcześniej osoby – zdradzę może na koniec taką *kuchnię* – młode nam zgłosiły i chciały tych poprawek, to Pani Radna Ekkert, która jest bardzo doświadczoną osobą, właśnie ona wróciła do tych wcześniejszych propozycji. Tak, że wydaje mi się, że akurat ten dokument naprawdę w wielkim dialogu powstał i został zaakceptowany przez wszystkich radnych, za co bardzo dziękuję. I na koniec wszystkich Państwa Radnych proszę o akceptację tego dzisiejszego dokumentu. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej. Widzę, że jeszcze jest jeden głos w dyskusji, Pan Tadeusz Sławek, udzielam głosu !
- **radny Tadeusz Sławek** – dziękuję bardzo ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Rzeczywiście należą się Państwu ukłony za tą chęć podtrzymania działania Sejmiku Młodzieżowego. To jest bardzo ważne. Szkoda, jeśli przyjmuję w dobrej wierze wyjaśnienia Pani Marszałek, że tylko trzy Województwa inne oprócz naszego się na to zadecydowały, bo jak tu koleżanki mówiły, to jest niezwykle ważne przygotowanie młodych ludzi do obywatelstwa po prostu rozumnie pojmowanego. Przyjmuję wiele z tych wyjaśnień, które Państwo nam udzielili, natomiast wciąż pozostaje to w jakiejś mierze w sprzeczności z duchem owego wychowania obywatelskiego ten zapis, w którym właściwie departamenty są właścicielami ich wypowiedzi w dużej

mierze, bo jak rozumiem to departament będzie wyrażał zgodę na umieszczenie jakiejś opinii radnego Sejmiku Młodzieżowego na forach społecznościowych. I to trochę wydaje się być kontrproduktywne w stosunku do owego modelu wychowawczego, o którym tutaj mówiliśmy i który słusznie Państwo też lansują, że chcielibyście osiągnąć. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję za cenne kolejne uwagi ! I w tej chwili, ponieważ nie ma więcej zgłoszeń, przechodzimy do głosowania, przy czym głosowanie będą dwa – najpierw nad poprawkami, a potem nad...

Głosowanie nad przyjęciem poprawek do projektu uchwały (w statucie stanowiącym załącznik) zaproponowanych przez Komisję Statutowo-Regulaminową:

za	27
przeciw	4
wstrzym.	12

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...czyli poprawki komisji zostały przyjęte. W tej sytuacji zasadnym jest kolejne głosowanie...

Głosowanie nad uchwałą (wraz z przyjętymi poprawkami):

za	22
przeciw	17
wstrzym.	4

15. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2022 na terenie województwa śląskiego (druk VI/481):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia [Komisji] Rolnictwa i Terenów Wiejskich jest w tej sprawie pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	41
przeciw	0

wstrzym. 0

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...i tu mogę Państwu zdradzić, że tradycji stało się zadość – jeszcze nigdy ta uchwała o maku nie budziła wątpliwości. Bardzo dziękuję !

16. Podjęcie uchwały w sprawie podziału województwa śląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii (druk VI/479):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich jest w tej sprawie pozytywna. I to co powiedziałem wcześniej, wpłynęła do mnie opinia zespołu dotycząca obwodów łowieckich. *Szanowny Pan Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku. W dniu 13 grudnia o godz. 12:20 zebrał się zespół opiniodawczo-doradczy Marszałka Województwa Śląskiego, powołany ds. dotyczących podziału województwa śląskiego na obwody łowieckie. Zespół obradował w składzie ... i tu jest siedem osób wymienionych. I w wyniku prowadzonej dyskusji, projekt w/w uchwały uzyskał pozytywną opinię zespołu.* Tak, że to co sugerowałem udało się jak gdyby załatwić – jest opinia zespołu, czyli nie ma przeciwwskazań prawnych, żebyśmy dzisiaj przyjęli tą uchwałę. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	40
przeciw	0
wstrzym.	3

17. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji – Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego (druk VI/476):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – przedmiotowa uchwała oraz następna przedłuża działalność komisji doraźnych do końca kadencji. Taka formuła jest konieczna ze względów formalno-prawnych. Komisje doraźne nie powinny być powoływane na całą kadencję, gdyż de facto byłyby komisjami stałymi. Takie stanowisko prezentuje również nadzór prawny Wojewody, stąd proponujemy takie rozwiązanie, czyli ponowne powołanie. Skład, przedmiot, zakres działania komisji pozostają bez zmian. Czy ktoś z Państwa Radnych

chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę, przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	4

18. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji ds. Klimatu (druk VI/477):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – oczywiście uzasadnienie identyczne jak było poprzednio, więc czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę, więc przechodzimy do głosowania.

Głosowanie nad uchwałą:

za	41
przeciw	0
wstrzym.	2

19. Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2017-2019:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – obszerny materiał w tym zakresie został Państwu przesłany drogą mailową 26 listopada. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby się wypowiedzieć w tej sprawie ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do kolejnego punktu, to jest punkt 20 – *sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami* ... Proszę ? ... Przepraszam, ominąłem punkt...

20. Informacja o działalności Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – informacja została włączona do porządku obrad na prośbę Pana Rafała Szolca, Przewodniczącego Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego. Pan Przewodniczący przygotował prezentację, którą przesłaliśmy Państwu mailem 7 grudnia. Proszę

Pana Rafała Szolca o zabranie głosu, wiem, że jest na miejscu. Serdecznie witamy !

- **Pan Rafał Szolc, Przewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego** – Szanowny Panie Marszałku ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Radni oraz mili goście ! Nazywam się Rafał Szolc i jestem Przewodniczącym Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego. Obecnie tutaj jest ze mną również obecny Wiceprzewodniczący, Pan Przemysław Kawka – jest on obecny podczas wideokonferencji – i dzisiaj chcielibyśmy Państwu zaprezentować podsumowanie roku obecnego oraz również raport z dialogu młodzieżowego...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...spowodujemy, żeby Pan miał na ekranie. Niech Pan kontynuuje, ale poprosiłem służby, żeby to Pan miał na ekranie. To ułatwi...
- **Pan Rafał Szolc, Przewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego** –...tak, dziękuję bardzo ! Szanowni Państwo ! Zanim przejdziemy do rzeczowego podsumowania, kilka faktów, krótkie podsumowanie o tym kim jesteśmy i jaki jest nasz cel. Na zdjęciu tutaj obecnym są nowi radni Młodzieżowego Województwa Śląskiego. Jak wiemy pandemia utrudniła nam funkcjonowanie, dlatego też tak mało osób na zdjęciu. Niemniej jednak nasz Młodzieżowy Sejmik funkcjonuje od roku 2017. I tak jak już to dzisiaj zostało wspomniane jest to ciało kolegialne, apartyjne, składające się z przedstawicieli młodzieży naszego województwa. W obecnym Młodzieżowym Sejmiku Województwa Śląskiego zasiada 51 młodzieżowych radnych w wieku od 15 do 24 roku życia. Posiadamy można to powiedzieć trzy filary: młodzieżowe rady, samorządy studenckie oraz osoby indywidualne, które wybierane są jako młodzieżowi radni. Każdego roku przeprowadza się wybory, w których jak to mawiamy *na zakładkę* wymieniamy połowę składu. Obecne wybory, które odbyły się w październiku, były trochę inne, mianowicie jak wiemy w czerwcu obecnego roku Pan Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę, która reguluje młodzieżowe rady i z tego też względu nasz obecna kadencja kończy się 23 grudnia obecnego roku, czyli już niebawem. Krótko, nasze cele to oczywiście zwiększanie aktywności społecznej oraz obywatelskiej wśród młodych ludzi oraz oczywiście pragniemy zafascynować młodzież polityką lokalną, również administracją, jakimiś takimi słowami jak demokracja, republika, bądź zaangażowanie i partycypacja młodzieży. Oczywiście zwiększamy również świadomość młodego pokolenia na temat procesów demokratycznych. Tutaj jest takie krótkie może podsumowanie tej kadencji, które funkcjonowało w ciągu tych dwóch miesięcy. Tutaj jest komisja V kadencji, lecz trzeba pamiętać, iż jest to V kadencja prezydium, nie samego Sejmiku, bo sam Sejmik Młodzieżowy funkcjonuje od roku 2017. Szanowni Państwo ! W ciągu tych dwóch miesięcy

powołaliśmy trzy komisje problemowe ds. spraw wewnętrznych, która zajmowała się statutem – było to również dzisiaj wspomniane przez Panią Marszałek Beatę Białowąs. Powołaliśmy również komisję ds. mediów, która zajmowała się mediami społecznościowymi oraz promocją naszego organu. Również komisję ds. organizacji wydarzeń, która w ciągu tych dwóch miesięcy zajmowała się głównie rzeczami charytatywnymi oraz oczywiście komisję rewizyjną, która reguluje wszystkie nasze podmioty wewnątrz. Przechodząc już do samego podsumowania. Na samym początku zeszłego roku w naszej kadencji, kiedy przypadało to na okres pandemii, rozpoczęliśmy naszą działalność poprzez koperty życia, które były rozdawane przez naszych młodzieżowych radnych, ale nie tylko, bo również przez członków zespołu doradczego w różnych miastach naszego regionu. Jak widać na zdjęciu było to bardzo ważne wydarzenie dla nas, w którym zaangażowali się w stu procentach i z czego oczywiście jesteśmy bardzo dumni. Kolejną sprawą, która była dla nas ważna na początku tego roku, było to forum przewodniczących młodzieżowych rad, na którym rozmawialiśmy z liderami młodzieży naszego regionu, naszego województwa podczas właśnie tego forum o problemach, które młodzieżowe rady spotykają, jak i również o narzędziach, dzięki którym możemy funkcjonować lepiej i sprawniej. Kolejną taką też rzeczą, która była dla nas niezmiernie ważna, było wykreowanie kolejnego nowego, sztandarowego wydarzenia, z którego Młodzieżowy Sejmik byłby znany w naszym województwie. I tutaj przypadło na w ostatnich latach coraz bardziej popularny format debaty publicznej, mianowicie debatę oxfordzką. Zorganizowaliśmy turniej debat oxfordzkich Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego, który nazywał się *Młode Orły*. Pierwsza edycja turnieju ukierunkowana była na młodzieżowe rady naszego województwa i oczywiście odbyła się w formie niestacjonarnej, ponieważ w tamtym okresie wciąż funkcjonował reżim sanitarny. Kolejno, odpowiadając na wezwania młodzieżowych rad, zorganizowaliśmy I Forum Młodzieżowych Rad Województwa Śląskiego. I tutaj również format dość podobny do Forum Przewodniczących Młodzieżowych Rad, gdzie rozmawialiśmy o problemach, które młodzież tych miast napotyka czy to w szkołach, czy poza szkołami, jak i również w kontaktach z samorządem lokalnym. I miesiąc później odbyła się druga edycja tego forum, również poprzez platformę Zoom. Na końcówce maja odbył się konwent młodzieżowych sejmików. Nasi przedstawiciele wyruszyli do Warszawy by podpisać umowę, podczas której kilka sejmików naszego kraju zdecydowało się założyć konwent. Konwent ma być to platforma, gdzie różne sejmiki różnych województw naszego kraju dzielą się doświadczeniami, dzielą się narzędziami, dzięki którym możemy operować w sposób efektywniejszy. Co ciekawe, od 1 września Młodzieżowy Sejmik naszego województwa posiada prezydencję w tym organie. Niemniej jednak nasza praca na chwilę obecną, skoncentrowana jest głównie na tej platformie międzywojewódzkiej. Zorganizowaliśmy również konkurs plastyczny *Oczami powstania* w miesiącu czerwiec. Ponad 100 prac wpłynęło do nas, a w miesiącu wrzesień zwycięzcom

na naszej sesji rozdaliśmy nagrody. Co więcej, gdy czas już na to pozwolił, jak i sam reżim sanitarny był obniżony, zorganizowaliśmy również piknik nad wodą w Żorach. Samo wydarzenie cieszyło się wielką popularnością wśród młodzieży lokalnej i z pewnością w przyszłości będziemy chcieli kontynuować to wydarzenie. I teraz sędzę, że przechodzimy do ważnego punktu, a mianowicie Śląski Dialog Młodzieżowy *Pogadajmy po naszymu*. 23 września na *Stadionie Śląskim* mieliśmy okazję zorganizować dialog z młodym pokoleniem. Bodajże 150 uczniów z różnych regionów naszego województwa spotkało się na *Stadionie Śląskim* i w przeciągu 8-9 godzin rozmawiało na różnych panelach. Oczywiście tutaj w dalszej części tej prezentacji przedstawimy szczegółowy raport o czym młodzież rozmawiała, co wypracowała i jakie posiada rekomendacje, szczególnie dla Państwa. Również podczas Europejskiego Forum Przyszłości na początku października odbył się II Turniej Debat Oxfordzkich Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego *Młode Orły*. Tym razem sam turniej skierowany był do szkół średnich naszego województwa. I sam jako mówca debat oxfordzkich, jak i wieloletni organizator takich turniejów jestem Państwu w stanie zapewnić, iż nasza młodzież śląska nie tylko wyróżnia się na arenie polskiej, jak również na arenie europejskiej pod względem coraz bardziej popularnego formatu debaty, debaty oxfordzkiej w Europie. Podczas tego turnieju zmierzyło się 8 najlepszych szkół naszego województwa. I w tym dwufazowym turnieju debatowali oni na rzeczy powiązane jak i z tematyką Europejskiego Forum Przyszłości, jak i z rzeczami również powiązanymi dla naszego regionu, jak i Europy. Teraz chciałbym oddać głos Panu Przemysławowi, który był głównym organizatorem Śląskiego Dialogu Młodzieżowego. Pan Przemysław zaprezentuje rekomendacje, krótki raport tego, co młodzież naszego województwa wypracowała podczas samego dialogu.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący !
- **Pan Przemysław Kawka, Wiceprzewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego** – dzień dobry, czy mnie słyhać wyraźnie ? ... To super. Bardzo dziękuję ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Mam wielką przyjemność i zaszczyt przedstawić Państwu szczegółowy raport ze Śląskiego Dialogu Młodzieżowego. Tak jak już wcześniej podkreślił mój przedmówca było to największe wydarzenie dotychczas, które organizowaliśmy jako Młodzieżowy Sejmik Województwa Śląskiego. Wydarzenie miało miejsce 23 września br. na Stadionie Śląskim. Powiem szczerze, że nawet przekroczyło nasze najśmielsze oczekiwanie jeżeli chodzi o ilość chętnych, bo przygotowaliśmy 120 identyfikatorów, rozeszły się one wszystkie, więc ponad 120 uczestników mieliśmy na naszym wydarzeniu, z czego jesteśmy ogromnie zadowoleni. Wydarzenie polegało na tym i główny jego zamiar, to była przede wszystkim rozmowa z młodym pokoleniem, rozmowa

z młodymi ludźmi i wypracowanie rekomendacji, wskazówek, czy też pomysłów, z jakimi problemami i jakie pomysły mają tutaj młodzi ludzie w naszym województwie. Mieliśmy 5 paneli tematycznych. Pierwszy panel to była edukacja i partycypacja młodzieży. Drugi panel to była kultura. Następny panel to był rynek pracy i przedsiębiorczość. Czwarty panel dyskusyjny to klimat i środowisko. I piąty to dobrostan psychiczny. Przedstawię teraz Państwu pomysły naszych uczestników, które zostały wypracowane na naszym wydarzeniu. Zacznę od pierwszego panelu dyskusyjnego, czyli edukacja i partycypacja młodzieży. I te pomysły przedstawiają się następująco – ja tutaj postaram się szczegółowo Państwu niektóre omówić. Oczywiście są to na razie suche pomysły. My jako Sejmik deklarujemy się, że wybierzemy te, które najbardziej, że tak powiem, będą dla nas kluczowe, dopracujemy je i szczegółowo prześlemy tutaj Zarządowi Województwa i liczymy, że uda nam się wspólnie konkretne rozwiązania tutaj promłodzieżowe w naszym województwie wprowadzić. Przede wszystkim jeżeli chodzi o edukację to warsztaty z edukacji obywatelskiej, sieciowanie samorządów uczniowskich. Chcielibyśmy, aby samorządy uczniowskie działały wspólnie, wzajemnie się wspierały i przekazywały swoje doświadczenie i pomysły. Kolejny punkt – powołanie między sektorowych subregionalnych zespołów, tj. regionalna rada subregionu. Przede wszystkim cykliczność spotkań dialogu młodzieżowego. Sami eksperci, którzy byli obecni na naszym wydarzeniu mówili, że życzą sobie, aby to wydarzenie było cykliczne, nie jednorazowe i mamy nadzieję, że tak będzie w kolejnym roku. Następny postulat – udział młodych w konsultacjach dotyczących np. Sprawiedliwej Transformacji. Jest to temat, że tak powiem na czasie i na topie – Sprawiedliwa Transformacja, zwłaszcza w naszym województwie i uważamy, że tutaj młodzi ludzie jak najbardziej powinni w tym punkcie zabierać swój głos. Następny postulat – tworzenie nowych otwartych przestrzeni dla młodzieży, np. centrum młodzieży, dom młodzieży. Uważamy, że młodzi ludzie powinni mieć takie miejsce, gdzie mogą dyskutować, żeby to nie tylko były szkoły i młodzieżowe rady i młodzieżowy sejmik, ale to żeby np. powstało takie centrum młodzieży, gdzie moglibyśmy się wszyscy spotkać i wzajemnie dyskutować na temat najważniejszych naszych spraw. Nagradzanie aktywności społecznej paszportem wolontariusza. Szanowni Państwo ! W dzisiejszych czasach wolontariat jest bardzo ceniony przez pracodawców i aby jeszcze bardziej zachęcić młodych ludzi w szeroko rozumiany wolontariat uważamy, że fajnym pomysłem byłoby stworzenie paszportu wolontariusza i każdy wolontariusz mógłby takim paszportem się okazać. Kolejna rekomendacja – pokazywanie aktywności młodych w przestrzeni publicznej. I tutaj taki pomysł np. wystawa *Śląskie w rękach młodych*. Kolejny punkt – tworzenie asystentów aktywności obywatelskiej i promowanie powstawania szkół demokratycznych. Poproszę o kolejny slajd. Również tutaj dalszy ciąg postulatów z panelu dyskusyjnego edukacja i partycypacja młodzieży. Tych pomysłów jest dosyć dużo. Dlatego też następny pomysł – zespół doskonalenia

i wsparcia nauczycieli. Wiemy oczywiście, że jeżeli chodzi o edukację, to nie tylko uczniowie, ale też również nauczyciele, którzy cały czas nas wspierają w naszych szkołach i bardzo często to od nich zależy, w jaki sposób odbywa się dyskusja w naszych szkołach. I uważamy, że taki zespół doskonalenia i wsparcia nauczycieli byłby niezwykle potrzebny i kluczowy. Rekomendowanie powstawania rzeczników praw ucznia. Jest to kolejny pomysł. Mamy takie sygnały, że w niektórych szkołach rzeczywiście ten rzecznik praw ucznia jest, ale my byśmy sobie bardzo życzyli, bardzo byśmy chcieli, aby taki rzecznik był w każdej szkole. Dni otwarte w urzędach, np. w ramach lekcji WOS-u. Uważamy, że otwartość, np. Urzędu Marszałkowskiego, ale też wszystkich urzędów w naszych miastach, w naszym województwie, byłoby bardzo potrzebne dlatego, że wielokrotnie spotykamy się z głosami, że młodzi ludzie po ukończeniu szkoły np. nie wiedzą jak załatwić daną sprawę w urzędzie, jak mogą sobie z jakimś problemem poradzić. Uważamy, że takie praktyczne lekcje wiedzy o społeczeństwie byłyby bardzo przydatne dla naszych młodych ludzi. Organizacje pozarządowe, które w szkołach mają prowadzić warsztaty – jest to kolejny punkt – warsztaty, m.in. o tematyce wychowanie do buntu, uświadamianie młodzieży o możliwościach i o swoich prawach. Poproszę o następny slajd. Jest to panel dyskusyjny odnośnie kultury. Jako pierwszy postulat i pomysł pojawiły się ujednoczenia cen biletów dla jednostek podległych Urzędowi Marszałkowskiemu lub też powstanie *młodzieżowej karty kulturalnej*, np. w cenie 50 zł. I ta karta pozwoliłaby, aby jako młodzi ludzie możemy za tą cenę wejść do wszystkich instytucji kulturalnych w naszym województwie. Uważamy, że w dzisiejszych czasach, niestety kultura, która jest bardzo w różnoraki sposób rozpowszechniana, ale nie dociera na tyle do młodych ludzi. W dzisiejszych czasach młodzi ludzie wolą pójść do kina, zamiast np. do muzeum w naszym województwie. I uważamy, że ten pomysł ten problem by rozwiązał. Stworzenie aplikacji mobilnej na temat wydarzeń. Dzisiaj młodzi ludzie przede wszystkim w telefonach mają aplikacje tak naprawdę do wszystkiego, bo ja sam mam bardzo wiele aplikacji do bardzo wielu rzeczy, i taka aplikacja z informacjami o wydarzeniach w naszym województwie myślę, że spowodowałaby, aby nasi młodzi ludzie chętniej by na te wydarzenia przychodzili i o tych wydarzeniach by się odpowiednio wcześniej dowiadywali. Zwiększenie nakładów na promocję odnośnie kultury. Wydarzenia specjalne, np. piątek za piątkę. Też jest to fajny pomysł. Myślę, że piątek to jest takim dniem, gdzie uczniowie wracają ze szkoły, rzucają plecak i idą na miasto. Jeżeli byłoby takie specjalne wydarzenie, za tą symboliczną piątkę, czyli 5 zł to myślę, że chętnych na to wydarzenie byłoby na pewno wielu. Kolejny pomysł to zniżki na spektakle i koncerty dla uczniów i studentów oraz stworzenie programu lojalnościowego, np. zbieranie znaczków, naklejek za te wydarzenia, za te wystawy, za odwiedzenie danego muzeum np. moglibyśmy zbierać takie znaczki, czy też naklejki i potem je, że tak powiem, przekazywać np. na jakąś nagrodę, ewentualnie jakiś bilet wstępu. Myślę, że to też jest fajny pomysł ze strony

młodych ludzi. Przejdę teraz do kolejnego punktu. I tu już mamy trzeci panel dyskusyjny, czyli rynek pracy i przedsiębiorczość. Jako pierwszy pomysł pojawił się stworzenie sieci przedsiębiorstw, które współpracują ze szkołami i oferują praktyki równoległe z nauką. Młodzi ludzie bardzo często zgłaszają nam, że jeżeli się udają po szkole do pracodawcy, to pracodawca wymaga już doświadczenia. I wiemy, że takie doświadczenie w dzisiejszych czasach jako dla młodych ludzi, jest ciężko zdobyć. I uważamy, że takie praktyki bezpłatne w przedsiębiorstwach znajdujących się w naszym województwie, byłoby odpowiedzią właśnie na ten problem młodych ludzi. Kolejny punkt – podręczniki lub poradniki opisujące po naszymu aspekty prawne dotyczące zatrudnienia i pracy. Kolejny postulat – konsultant ze strony Urzędu Marszałkowskiego, który poprowadzi konsultacje w szkole i tłumaczy aspekty prawne dotyczące zatrudnienia. Następny pomysł to szkolenia, np. o pisaniu CV, zatrudnienia, umiejętnościach miękkich. Bardzo często słyszymy ten problem, że młodzi ludzie nie potrafią napisać swojego CV, bo np. nie nauczyli się tego w szkole i nie wiedzą, które umiejętności są bardziej kluczowe, co mogą napisać w tym CV, więc tu uważamy, że takie szkolenia na pewno by się młodym ludziom w naszym województwie przydały. Podnoszenie świadomości o prawach i obowiązkach. To jest też bardzo ważna rzecz dlatego, że młodzi ludzie bardzo często mówią o swoich prawach, a zapominają o swoich obowiązkach i odwrotnie. Na lekcjach podstaw przedsiębiorczości więcej informacji o założeniu biznesu oraz punkt więcej prawa na lekcjach WOS-u, żeby były to ...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bym tylko tak ... taka jest rola Przewodniczącego, że przypominam o też tym rygorze czasowym. Bardzo proszę o, w miarę możliwości, o skracanie.
- **Pan Przemysław Kawka, Wiceprzewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego** –...dobrze ! Już mam niewiele. Dwa tutaj panele dyskusyjne. Bardzo proszę o kolejny slajd. Jest to klimat i środowisko. Tutaj mamy tych punktów mniej. Pojawił się postulat np. na imprezach masowych zakaz plastikowych naczyń i opakowań, w każdej instytucji nakaz segregacji śmieci, pomysł budowy spalarni śmieci również się pojawił, duże dofinansowania, a przede wszystkim większe dofinansowania do wymiany pieców, aby ta możliwie transformacja energetyczna przebiegła jak w najlepszym porządku. Zwiększenie kar pieniężnych za palenie odpadami, lekcje ekologiczno-środowiskową oraz zaznaczanie na mapie *Google* miejsc nielegalnych wysypisk. Przejdę teraz do ostatniego panelu dyskusyjnego, czyli dobrostanu psychicznego. Tutaj pojawiły się dwa takie główne punkty. Była to bardzo zawzięta dyskusja i ten panel dyskusyjny cieszył się największą popularnością na naszym wydarzeniu. Między innymi padł postulat stworzenia kampanii ze znanymi osobami o problemach młodzieży wywołanych przez COVID. Ma się w niej znaleźć apel do nauczycieli, rodziców o tym, czego młodzież faktycznie

potrzebuje w czasach COVID-u, czyli zrozumienia, pomocy, zainteresowania i wysłuchania. I drugi postulat, który padł, to stworzenie grup wsparcia w szkołach, które by się składały z opiekuna, z psychologa, ewentualnie pedagoga, żeby była zachowana anonimowość i aby otoczyć te najbardziej potrzebujące osoby, które niestety zamknęły się w czasie trwania COVID-u, w czasie pandemii w swoich domach i borykają się z różnymi problemami i tak naprawdę nie mają do kogo się zwrócić. Szanowni Państwo ! Bardzo dziękuję przede wszystkim za zaproszenie na dzisiejszą sesję. Bardzo dziękuję Pani Marszałek Białowąs za to, że się pojawiła na naszym wydarzeniu i również za całą pomoc, którą otrzymujemy od Pani Marszałek. Bardzo dziękuję Departamentowi Edukacji za pomoc w organizacji naszego wydarzenia i mam nadzieję, że to wydarzenie będzie cykliczne i spotkamy się na *Stadionie Śląskim* w przyszłym roku...

- **Pan Rafał Szolc, Przewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego** – dziękujemy serdecznie Wiceprzewodniczącemu za jakże szczegółowy raport z samego wydarzenia. Oczywiście zachęcam Państwa do kontaktu. I na sam koniec cytat: *takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie*. Chcemy serdecznie podziękować za cały rok współpracy zarówno departamentowi, jak i Zarządowi i również życzyć przed świętami spokoju oraz pomyślności. Serdecznie dziękujemy za tą możliwość wystąpienia i mam nadzieję, iż w przyszłości również jako Młodzieżowy Sejmik, będziemy mieli okazję współpracować z Państwem na szerszą skalę. Serdecznie bardzo dziękuję !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo, bardzo dziękuję ! Oczywiście tutaj na pewno na dłużej analiza tych materiałów, na pewno co jest najważniejsze – wasze doświadczenia. Ja myślę, że tu wiele jest osób obecnych, ja również zaczynałem w samorządzie szkolnym, potem studenckim. To trzeba przejść i bardzo się cieszę, że jako młodzież jesteście tak do tego nastawieni. Na pewno z naszej strony olbrzymia pomoc będzie i zrozumienie. Jeszcze raz bardzo dziękuję za przygotowanie tych prezentacji, za udział w pracach nad statutem Sejmiku Młodzieżowego i również ze strony mojej, ale też wszystkich radnych Sejmiku Wojewódzkiego, zdrowych, błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia. Bardzo dziękuję ! A my przechodzimy do punktu kolejnego...

21. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – materiał w tym zakresie otrzymali Państwo mailem. Czy są uwagi, zapytania w kwestii działalności

Zarządu w okresie międzysesyjnym ? ... Jest ! Proszę bardzo, Pani Alina Bednarz, udzielam głosu !

- **radna Alina Bednarz** – dziękuję bardzo ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo Goście ! W sprawozdaniu Zarządu czytam, że w punkcie 3 przeniesiono środki pomiędzy rozdziałami i paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach wydatków własnych w dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*. I te środki przeznaczono na imprezę o nazwie *Wielkie kolędowanie z Polsatem*, na organizację której przeznaczono 500 tys. zł. Jestem pewna, że za te pieniądze można by zaspokoić ważniejsze potrzeby mieszkańców naszego województwa, a niekoniecznie organizować, skądinąd miłą i sympatyczną imprezę jaką jest kolędowanie, ale chciałabym też zwrócić uwagę, że jeszcze nie tak dawno, bo chyba dwa miesiące temu podjęto uchwałę o likwidacji ważnej na mapie województwa śląskiego instytucji, jaką było Centrum Przyrody Górnego Śląska, a Zarząd decyzję swoją o likwidacji motywował oszczędnością 270 tys. zł rocznie. Gdyby nie to kolędowanie, to Panie Marszałku, byłaby możliwość sfinansowania przynajmniej półtora roku funkcjonowania tegoż centrum. Ale chciałbym Pana zapytać, skąd taka decyzja i na czym ma polegać to *Wielkie kolędowanie z Polsatem* ? I dlaczego z *Polsatem* ? Dziękuję bardzo !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – nie ma więcej pytań więc Panie Marszałku, króciutko ... ja serdecznie witam Pana Posła Waldemara Andzela.
- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowni Państwo ! Witam Pana Posła. Ja w pierw dziękuję radnym, którzy zagłosowali za budżetem. Bardzo Państwu dziękuję, tym 26. Naprawdę to jest głos rozsądku do tego by zmieniać nasze województwo, nasz region, pomagać naszym mieszkańcom, więc bardzo dziękuję za te głosy. Też gratuluję Sejmikowi Młodzieżowemu tych inicjatyw, które tutaj Pan Przewodniczący prezentował. Cieszę się z tego zaangażowania. Ja w te prace, Panie Przewodniczący, za bardzo nie ingeruję. Uważam, że młodzież rządzi się swoimi prawami, odnosicie sukcesy, odnosicie porażki, ale to wszystko was wielu rzeczy nauczy, zmotywuje i z pewnością w życiu zaprocentuje, więc życzę Państwu dobrych działań. Oczywiście mój gabinet jest otwarty w różnych obszarach. Jak tylko będzie potrzeba, to zawsze służę pomocą. A co do pytania Pani Radnej. Myślę, że ja już to Pani wielokrotnie tłumaczyłem, ale zrobię to po raz kolejny. Po pierwsze – zadania Centrum Dziedzictwa zostały przełożone do urzędu, a więc urząd będzie je realizował. Pani to słyszała tutaj wielokrotnie, więc słowo *likwidacja* logicznie nie pasuje do tego co Pani mówi. To jest raz. Dwa – można każdą inicjatywę cenną podważyć, tak ? Myślę, że kolędowanie na Śląsku ma swoje wielowiekowe tradycje. A to, że akurat z *Polsatem*, taka propozycja padła dla naszej instytucji *Ars Cameralis*, to myślę, że to jest dobra propozycja,

że jedna z telewizji wybiera naszą instytucję do współpracy. Bałbym się stwierdzić, co by to było za kolędowanie, gdyby TVP nam zgłosiło taką propozycję, bo Pani tu by z pewnością grzmiała, więc myślę, że do dobrych relacji, to jednak ten Polsat nie jest taki zły, ale przy całej Pani niechęci do tego projektu ja serdecznie zapraszam. Z pewnością będzie można w święta to zobaczyć w Polsce. To kolędowanie bodajże w Kościele Mariackim w Katowicach jest. Myślę, że to będzie fajne wydarzenie, bo to święta są zawsze rodzinne i gorąco Pani Radnej życzę takich rodzinnych świąt i obejrzenia tego fantastycznego wydarzenia z udziałem czołowych polskich artystów, gdzie będzie mowa o Śląsku, gdzie będzie mowa o naszym regionie. Myślę, że będzie bardzo świątecznie, więc myślę, że z jednej strony i Centrum Dziedzictwa będzie wykonywało swoje zadania, bo była to nieefektywna jednostka i wykazał to audyt, a z drugiej strony nasi mieszkańcy Śląska myślę, że będą dumni, że akurat te kolędowanie odbywa się na Śląsku w Katowicach. I myślę, że to też będzie ważny przekaz, a ja gorąco zachęcam, bo to zawsze buduje klimat świąt i cieszę się, że to jest akurat Polsat. Mogła być inna każda telewizja, no ale tylko ta złożyła ofertę. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Marszałkowi. I Pan Marek Kopel ... czy teraz kolejność mi się pozmieniała ... jeszcze raz Pani Alina Bednarz, udzielam głosu !
- **radny Marek Kopel** – Panie Marszałku...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...Panie Radny ! Jeszcze Panią przepuściłem, bardzo przepraszam...
- **radna Alina Bednarz** – dziękuję bardzo Panie Marszałku za odpowiedź ! Ja nie kwestionuję zasadności organizacji takich ważnych imprez jak kolędowanie przed świętami, ale moim zdaniem nasze województwo, mieszkańcy naszego województwa, mają znaczne, inne potrzeby. I jak ktoś tutaj powiedział, że ta kołdra budżetowa jest zawsze za krótka, to wolę te pieniądze przeznaczyć na coś ważniejszego dla mieszkańców naszego województwa. Co do likwidacji Centrum Dziedzictwa, to pozwoli Pan, Panie Marszałku, że się z Panem nie będę zgadzała. Dziękuję bardzo !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Oczywiście radni zawsze będą mieć jakieś odmienne zdania, ale na tym polega demokracja, to jest coś pięknego. Pan Marek Kopel, udzielam głosu...
- **radny Marek Kopel** – chciałem tylko podzielić się refleksją, że kolęduje się w domu, w kościele, nie trzeba za pół miliona robić tego w telewizji. To nie jest jakaś wielka inicjatywa, strasznie ważna, która, nie wiem, zmieni sposób

obchodzenia świąt na Śląsku ? Nie podoba mi się ta inicjatywa. Środki publiczne, które na to przeznaczamy, tak jak mówię, kolęduje się w domu, w kościele, niekoniecznie w telewizji w taki sposób i za takie pieniądze. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję Panu Radnemu ! Ponieważ w tym punkcie nie mamy więcej zgłoszeń, więc przechodzę do punktu 22.

22. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Pani Urszula Koszutska, udzielam głosu !
- **radna Urszula Koszutska** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowne Koleżanki Radne i Radni ! Ja jeszcze chciałabym, jeśli Pan mi pozwoli, dopytać o sprawozdanie...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – proszę ?...
- **radna Urszula Koszutska** –...jeszcze chciałam dopytać o sprawozdanie Pana Marszałka, bo mam jedno pytanie, ale nie wiem czy Pan mi pozwoli...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...a dlaczego to nie było w tym punkcie poprzednim ?
- **radna Urszula Koszutska** – nacisnęłam, znowu jakoś tak nie możemy dojść do porozumienia jeśli chodzi o sieć...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...ja bardzo proszę, żeby z sali, jeżeli widzicie, że się wyświetla ktoś, bo ja nie wierzę, żeby coś nie było zsynchronizowane...
- **radna Urszula Koszutska** – jeśli nie, to przyjdę do interpelacji żeby już Pana Przewodniczącego nie niepokoić tymi pytaniami, więc tak – przede wszystkim też chciałam pogratulować przedstawicielowi Młodzieżowego Sejmiku, bardzo ciekawa propozycja skierowana do młodych ludzi. Mnie bardzo mocno zainteresowała propozycja związana z organizacjami pozarządowymi. Myślę, że to jest świetny projekt. Ja chciałabym też tutaj zwrócić uwagę na to, że Ministerstwo Nauki w tej chwili trochę ogranicza wejście organizacji pozarządowych na teren placówek oświatowych, więc być może my jako Sejmik Wojewódzki spróbujemy wesprzeć tą inicjatywę i zaapelujemy do Pana Ministra, aby jednak tej formy komunikacji z młodymi ludźmi nie ograniczał. Tak, że

myślę, że to ciekawa pozycja. Druga teraz interpelacja. I to też Panie Przewodniczący, trochę to jest zapytanie, bo to nie jest interpelacja, jest na Pana prośbę, ponieważ tak jak Państwo pewnie pamiętają, na ubiegłej sesji wielokrotnie, czy dwukrotnie zwracałam się do Pana Marszałka z pytaniem, na które nie udało mi się uzyskać odpowiedzi, więc zapytałam Pana co mam zrobić ? Pan powiedział, żeby napisać zapytanie. W związku z tym dzisiaj, w tej chwili chciałam Państwu przedstawić treść tego zapytania. Szanowny Panie Marszałku ! Bardzo proszę o odpowiedź na poniższe pytania i wątpliwości. 11 listopada 2021 roku, w Święto Niepodległości, Filharmonia Śląska była gospodarzem gali wręczenia wyróżnień *Gwiazdy Górnośląskiej*. Oznaczenie m.in. otrzymali: Tomasz Sakiewicz *Gazeta Polska*, a także Stowarzyszenie Kluby Gazety Polskiej. Statut Województwa Śląskiego nie przewiduje odznaczenia Gwiazda Górnośląska. Zatem proszę o informację kto i na jakiej podstawie prawnej, powołał kapitułę tego odznaczenia, o której na sesji Sejmiku wspomniał Przewodniczący Jan Kawulok ? Jaki jest skład wyżej wymienionej kapituły ? Dlaczego składu kapituły nie ma na BIP-ie Województwa Śląskiego ? Dlaczego Marszałek nadaje odznaczenie wojskowe ustanowione rozkazem Ministra Spraw Wojskowych i czy planowane są kolejne odznaczenia replikami przedwojennych odznaczeń ? Wnoszę również o udostępnienie protokołu z posiedzenia wyżej wymienionej kapituły, ze szczególnym uzasadnieniem dla wniosku o wyróżnienie dla Pana Sakiewicza i Klubów Gazety Polskiej. Ja podejrzewam, że jeśli kapituła jest, o której Pan Przewodniczący był uprzejmy wspomnieć, to również z tej kapituły jest pewien protokół. Tak, że bardzo bym prosiła o jego udostępnienie. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! I w kolejności zgłoszeń Pan Mirosław Mazur, udzielam głosu !
- **radny Mirosław Mazur** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Koleżanki i Koledzy Radni i Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Kongres Klimatyczny skłonił mnie do takiego pytania – nawiasem mówiąc w tej gazetce, którą Pan tu nam dzisiaj wręczył, to jest o tym Kongresie Klimatycznym z dnia 22-23 listopada br., w punkcie ochrona środowiska na stronie 18 i 19 i dalej – i teraz jakie pytanie mnie nurtuje ? Otóż w sytuacji, kiedy się dużo mówi o klimacie, jeszcze w takim gremium jak ten kongres, to może wypadałoby też zrobić sobie rachunek sumienia i samemu odpowiedzieć jak wygląda sytuacja w jednostkach, za które odpowiada Marszałek ? Wobec tego mnie interesuje jako radnego jakie piece, jakie źródła ogrzewania posiadamy w jednostkach podległych Urzędowi Marszałkowskiemu ? We wszystkich, bez względu na to jaką formę prawną mają. Kiedy te piece zostały ... bardziej poprawnie – źródła ciepła – kiedy te źródła ciepła zostały zainstalowane ? I wreszcie – jakie spełniają normy emisji ? Ta interpelacja jest też w formie pisemnej. Stosowne pytanie ma Pan już wysłane na swoją skrzynkę mailową. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! I w kolejności zgłoszeń, Pan Stanisław Gmitruk, udzielam głosu !
- **radny Stanisław Gmitruk** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Ja będę przedstawiał dwie interpelacje, z których pierwsza dotyczy przebudowy skrzyżowania w drodze wojewódzkiej nr 793 w miejscowości Przyrów, powiat częstochowski. W odpowiedzi na moją interpelację z dnia 10 listopada 2021 roku w sprawie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 793 otrzymałem zapewnienie, że i cytuję: *będą czynione starania w budżecie i w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Śląskiego, zwiększenie nakładów finansowych na realizację wyżej wymienionego zadania*. Idąc tą myślą proszę i wnioskuję ażeby ta inwestycja drogowa znalazła się w nowym planie rzeczowo-finansowym, tj. przebudowa tej drogi na odcinku od miejscowości Julianka do miejscowości Przyrów. Jednak w tamtej interpelacji, szczególnie podkreślałem ważną, pilną wręcz inwestycję – przebudowa drogi w samym Przyrowie, na skrzyżowaniu ul. Częstochowskiej i Św. Anny. To skrzyżowanie jest bardzo niebezpieczne z uwagi na stan techniczny, a ponadto w tym miejscu są zlokalizowane instytucje publiczne, w tym Urząd Gminy w Przyrowie. Ponadto chcę przypomnieć, że Wójt Gminy Przyrów wielokrotnie deklarował udział gminy w kosztach realizacji tej pilnej i niskonakładowej zarazem inwestycji. Druga sprawa dotyczy zakresu działań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, które będą w nowej perspektywie realizowane przez Zarząd Województwa i Departament Terenów Wiejskich właśnie w Perspektywie Finansowej Unii Europejskiej 2021-2027. W mijającej Perspektywie Finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, realizowanej według zasady $n+3$, część działań programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze oraz Inicjatywy *Leader*, delegowanych jest przez instytucję wdrażającą, tj. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, do samorządów województw. W naszym Województwie działania delegowane Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej obsługiwane są przez Departament Terenów Wiejskich Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego. W związku z potrzebą wiedzy w przedmiotowym zakresie oraz niejasnymi informacjami nieformalnymi, proszę Pana Marszałka o szczegółowe następujące informacje: jakie działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze i Inicjatywy *Leader* zostaną delegowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do obsługi przez Zarząd Województwa Śląskiego i Departament Terenów Wiejskich w Perspektywie Finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 ? Dziękuję !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! I w kolejności zgłoszeń, Pani Jadwiga Baczyńska, udzielam głosu !

- **radna Jadwiga Baczyńska** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Państwo Radni i wszyscy Goście ! Ja chciałam odnieść się jeszcze do początku naszej sesji dzisiejszej, czyli tematu 40. rocznicy stanu wojennego i śmierci dziewięciu górników z *Wujka*. Bardzo dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do tego, żeby powstało muzeum. I bardzo dziękuję za upamiętnienie ofiar stanu wojennego dzisiaj. Chciałabym jeszcze zwrócić uwagę na osoby, które miały moim zdaniem bardzo znaczący wkład w to, że sprawa dziewięciu górników z *Wujka* znalazła, wyszła na światło dzienne i prawda została ujawniona. To są osoby, które ... pierwsza osoba to jest lekarz, który jako młody asystent, uczestniczył w sekcji zwłok. I od tego lekarza poznałam szczegóły. To jest relacja słowna, więc może w skrócie, na przykład taka informacja, że matka jednego z górników, który został zraniony i po miesiącu zmarł w szpitalu, zatrudniła się jako salowa po to, żeby mogła w ogóle syna widzieć i się nim opiekować. To były takie trudne czasy, że żadne osoby nie były dopuszczane do tych osób. Sekcja zwłok oczywiście była pod nadzorem. I ten lekarz wówczas bardzo młody, zaryzykował wszystkim, karierą zawodową, wszystkim, nawet i życiem. Przechował kule, które zostały znalezione w ciałach tych górników. I dzięki temu po wielu latach, kiedy toczyła się sprawa sądowa prowadzona przez ... i tutaj druga osoba, którą chciałam wspomnieć, to jest świętej pamięci Mecenasek Margasiński z Sosnowca – zmarł w tym roku po długotrwałej chorobie. Właśnie dzięki tym dwóm osobom ta sprawa nabrała takiego biegu, jakiego nabrała. Te kule stały się bardzo ważnym dowodem w sprawie i dzięki temu możemy w tej chwili znać prawdę i już wracając, mogło docelowo powstać to muzeum. Tak, że bardzo proszę również o pamięć o zasługach tych osób. Dziękuję bardzo !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Ja oczywiście nie chcę zabierać radnym głosu. W miarę obiecałem, że sesję skończymy, bo wielu z nas bierze udział w uroczystościach wieczorem, więc bardzo proszę Pan Jarosław Szczęsny, udzielam głosu ! ... Proszę o w miarę zwięzłą wypowiedź.
- **radny Jarosław Szczęsny** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Radni ! Ja bardzo krótko. Ja bym chciał wyrazić podziękowanie Zarządowi i Komisji Budżetu i radnym, którzy głosowali za budżetem ze względu na to, że po raz pierwszy taką olbrzymią kwotę otrzymał Program *Klub*. Program *Klub* otrzymał w przyszłym budżecie na 2022 – 2 mln zł. Ja co roku wnioskowałem, żeby ta kwota była zwiększona, bo potrzeby środowiska klubów sportowych bardzo duże. Ja w imieniu własnym, jak i klubów sportowych, z którymi na szeroką skalę współpracuję, bardzo dziękuję !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! I w ten sposób wyczerpaliśmy chętnych do zabrania [głosu] w tym punkcie. I w tej

chwili, Szanowni Państwo, jak gdyby został mi ostatni punkt. Niniejszym chciałbym złożyć serdeczne życzenia świąteczne. Dużo spokoju, błogosławieństwa bożego, satysfakcji z tych działań i spokoju w waszych rodzinach, w waszych miejscach pracy. A my już taką tradycją mamy, że kończymy, jak gdyby najlepszymi życzeniami jest jakaś kolęda, więc tutaj poproszę Pana Stanisława Baczyńskiego, który poprowadzi, obiecał kolędę *Bóg się rodzi*. A oczywiście wszystkich zachęcam do wspólnego śpiewania. Bardzo proszę !

- **radny Stanisław Baczyński** – Szanowni Państwo ! Mam dla Państwa dwie nowiny. Po pierwsze, Pan Przewodniczący postanowił sprawdzić nasze umiejętności i zadedykował nam o niebo trudniejszą kolędę w tym roku. A po drugie, na pewno pozwoli wszystkim załączyć mikrofony tak, żeby cały świat usłyszał, jak to ładnie potrafimy śpiewać ...[kolęda *Bóg się rodzi*]...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję !

23. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...i jesteśmy w punkcie 23 – *zamknięcie sesji*. Porządek został wyczerpany... Bardzo dziękuję wszystkim ! [godz. 15⁰⁵].